

Litera 13

revistă manifest

Petre Crăciun | Colecția mea de stilouri
Pagina 12

Litera 13

revistă manifest

Cuprins

Mihai VINTILĂ	Pandemia și literatura In memoriam Stere BUCOVALĂ
Virgil ANDRONESCU	Semănând scaieți
Valentin POPA	Vasile Băncilă despre spațiul apelor
Adrian SIMEANU	Magistru romancier
Ștefan NEGRIȘAN	Ministru cu șuncă
Petre CRĂCIUN	Colecția mea de stilouri și alte instrumente de scris a ajuns la 300 de piese, cele mai vechi din secolul I d.Hr.
Dumitru ANGHEL	Eterna mirare de Coriolan PĂUNESCU CultURA
Alexandru HALUPA	Poezie
Mihai VINTILĂ	Monarhul republicii – Charles de Gaulle
Stela Șerbu RĂDUCAN	Epigramiști brăileni
Bogdan BOERU	Poezie
Carina Anca IENĂȘEL	Un jurnal cât o lecție de viață
Jenică CHIRIAC	Pe gheața subțire
Vasile MANDRIC	Drumul fără de sfârșit al inspirației (eseu profan)
Mihai VINTILĂ	Zig-zag brăilean Semnal Brăila în cărți poștale

Redacția

Strada Principală nr.2, comuna Siliștea, județul Brăila
office@infoest.ro

Redactor șef : Mihai Vintilă

Secretar: Alexandrina Iordache

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Mărăcineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa,
Lucia Pătrașcu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Virgil Andronescu, prof. Nicolae V. Sălchioara, Zeno Halupa.

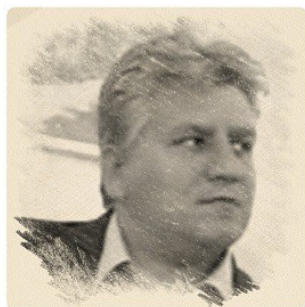
Revista este publicată de Editura InfoEST

ISSN 2393 – 1248 | ISSN-L 2393 – 1248

Apare trimestrial.

13 ianuarie 2021 – 12 aprilie 2021

În perioada 2015-2017 dramaturgul **Ion Bălan** (1934-2017) a fost director onorific.

Mihai VINTILĂ

Pandemia și literatura

Pandemia de covid 19 a influențat literatura română iar influența ei o să o simțim mult timp de acum încolo. În primul rând a luat dintre noi o seamă se scriitori care erau în forța creației. Multe posibile cărți s-au mutat direct în rai văduvind literatura noastră.

Pe de altă parte mulți scriitori au găsit în această pandemie inspirație, au avut timp pentru a scrie, pentru ei momentul a fost pozitiv.

Economic, pandemia, și-a pus amprenta din greu asupra librăriilor tradiționale. Au mai dispărut din ele dar parcă printr-o lege a compensației s-au înmulțit librăriile online.

Statul în casă a dus, după epuizarea tuturor opțiunilor, și la literatură. Așa că o parte din cititorii pierduți au revenit. Să vedem cât îi va ține după ce totul se va termina.

Pentru a-l parafraza pe Boia avem astăzi o literatură altfel cu cititori altfel. Sper să fie de bine!

Stere BUCOVALĂ

În 23 noiembrie 2020 a încetat să mai bată în ritmul poeziei inima lui Stere Bucovală. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, cunoscut atât în țară cât și în străinătate, Stelică era sufletul Festivalului Internațional Europoesia. A publicat mai multe volume de poezie din care amintim *Sonoritatea cuvântului* (în Serbia), *După-amiezile unui pian* (în Macedonia de Nord), *Oglinda spartă*, *Vocile dimineților viitoare*, *Orizontul din cușcă*. A primit mai multe premii literare naționale și internaționale. A fost unul din bunii prieteni ai revistei noastre. Dumnezeu să-l odihnească!

Puțin cam obosit

Sunt un poet chiar tânăr și frumos
La anii mei natura este slugă
Pe tavă îmi aduce, pătruns pînă la os
Amurgul ca o pradă ce încerca să fugă

Ce dacă-am pus sub lacrimă obrazul
Și-am rătăcit prin golful cuvintelor virgine?
Ca-n dinții unui cîine la țarm mă poartă valul
Și, cît sunt încă tânăr, smulg fulgerul din mine.

Da, sunt un poet mai greu recunoscut,
Dar nu mă plîng și nici nu-mi ies din fire;
Pe umeri ca-ntr-un cuib o stea mi-a încăput
Și-o rază dintre toate mereu cu dăruire.

Sunt uneori puțin cam obosit,
Dar mersul mai greoi e pentru prima oară
Iar umbra care trece aud că m-a bîrfit,
Că m-aș culca devreme în fiecare seară.

Acum sunt mai atent ca un ecou
Zilele-au trecut iar sîngele se-nmoaie
Cum trec și peste plopu ce-a fost cîndva flăcău,
De a ajuns pădurea să-l strige azi *tataie*

Exil

Pentru o singură literă,
Pentru tine,
M-aș întoarce
Din exil
Tocmai de la capătul pămîntului.

Ultima suflare

Torsionate umbre ca niște fiare vechi
Înghesuie amurgul în vîrfurile unui par,
Iar clipele ce nu mai sunt perechi
În golul dinte degete-mi dispar

De-ar mai rămîne ceva din înserare
Pe țarmul unde trec doar trandafiri
Ca niște fluturi mari, fără suflare
Pe crengile uscatelor priviri

În locul toamnei, vei veni oricum.
Pămîntul se va duce la culcare,
Lăsîndu-mă pe mine, pe ultimul nebun,
De frînghiile lunii să mă dezleg, îmi pare.

poezii din volumul *Orizontul din cușcă*, editura *Cronedit*, Iași, 2017

Semănând scaieți

Virgil ANDRONESCU

Probabil că din cauza pandemiei care bântuie omenirea și seceră pe câte unii de aproape un an, parte dintre poeți și scriitori a cam luat-o razna prin arătura literaturii. Am văzut această deraiere pe la unele evenimente literare la care am fost martor ocular - lansări și prezentări de carte, m-am convins că acești autori sunt lansatori de tripleți, la numai câțiva ani de la debut aceștia devenind peste noapte eminescologi atât loco cât și peste mări și oceane.

Alții, ajunși la o vârstă venerabilă, din goana găfâită după accederea în U.S.R., cu puțini ani pe tărâmul scrisului, cu câteva cărți mângălite la repezeală, aceștia nu au ce face și se apucă să-și pună numele pe scrierile altora și nu pe al unor fitecine ci tocmai pe textele încărcate de înțelepciune ale marelui istoric, scriitor, om politic, profesor universitar și academician, Nicolae Iorga. Nu din cauză sau datorită pandemiei aflu că din lipsa talentului și a înțelepciunii, ci că din lipsa bunului simț și a modestiei, acești poetași și poetese, scriitorăși și scriitoarese se împotmolesc pe șleaurile abisale cu plugul scriiturii lor (ale lor sau ale altora) prin puținele ogoare ale evenimentelor literare cultivate în ultimul an în on-line.

Am mari îndoieli (încerc acordarea de circumstanțe atenuante) că de la pandemie li se trage și patima cultului propriei personalității, a personalității acestora. Lauda de sine - ca un cult al personalității, și răzbunarea fără de cauză, fără vreo cât de puțină dragoste de înțelepciune - dar cu multă personalitate, împrăstie sporii pe întinsele ogoare ale bieteii patrii literare. De pe margine, alții ca ei aplaudă încurajând înțelenirea. E destul de lat pământul și (pentru unii pare că e plat, nu am găsit altă rimă!) fiecare își are locul său sub soare, cu mențiunea că fiecare trebuie să-și cearnă bine scrisule de neghină înainte de a le semăna.

Culegătorii roadelor, susținătorii poetașilor și poeteselor, scriitorășilor și scriitoaresele ar trebui să treacă prin foc și coasă întreaga operă pentru a scăpa de șerpărie, pentru a ajunge la curata și mănoasa cultură. Fără aplauze și urale să cearnă și să discearnă ceea ce le este realmente de folos întru hrănirea sufletului și spiritului.

De la debutul meu, din 1994 și până în prezent, ca autor de scrieri literare, am înțeles că lumea literară e o junglă prin care se răzbate cu maceta auto-cenzurării propriilor scrieri. În tinerețea literară am mai luat-o și eu pe arătură semănând scaieți, m-am împotmolit și eu în șanțuri adânci, dar ca un sclav al cuvântului scris nu am țipat - că mi-a crescut tensiunea, și nici nu am pus tagă- călcând în copite ogorul cultural al altcuiva, precum măgarul încăpățânat când biciul corecturii m-a lovit- când pe o parte când pe cealaltă pentru a ține drumul drept al literaturii. Nu m-am supărat pe nimeni, nici nu mi-am ignorat corectorii; nu m-am încăpățânat să ridic capul mai sus de propria-mi umbră, să țin nasul deasupra acestora sau a altora de-un început cu mine.

Pandemia să fie de vină? Să fie caracterul autosuficient al unora din vremile actuale? Nu, nu cred asta, ci, mai degrabă, sunt convins că rămânând pe ogorul evenimentelor on-line, cuprinzătoare de lansări și prezentări de carte, au ieșit din ce în ce mai puțini poeți și scriitori valoroși. Așa au ajuns preaplinii de sine și preahoții de alții să se așeze la mijloc de ogor ca lansatori de cărți - la metru cub și uzurpatori de blazoane literare. Nu e pandemia de vină! Pandemie fiind și timpul fiecăruia parcă o veșnicie, ar trebui ca toți cei care cred că au de semănat ceva sub brazda ogorului literaturii locale sau naționale să cearnă și să discearnă după ce a citit, să cugete și să scrie și iar să cugete înainte de a lansa tripleți, înainte de necugetate fapte de uzurpare a unor nume ce-au lăsat capodopere literare veșniciei. Da, să gândim la trecerea prin veșnicie, peste clipele pandemice, cu bun simț și legitimitate, fără aere de, deja nemuritori, poeți și scriitori.

Deocamdată, putem ridica capul numai până la ștacheta de autori, căci numai așa e posibil să ne câștigăm rămânerea în posteritate ca poeți și scriitori cu oarece operă.

Era pandemică își are valențele ei, semnificații aparte, din cauză și datorită...

Vasile Băncilă despre spațiul apelor

Într-un pachet de manuscrise inedite din arhiva Vasile Băncilă - conținând fișe și tăieturi din ziare pe tema spațiului apelor, al Bălții -, aflat în custodia Muzeului Brăilei Carol I, am identificat o scrisoare din august 1939, adresată de filozof fiului său, Ioan, de șaptesprezece ani, ce petrecea câteva zile din vacanța de vară la deal, la bunici, în satul Runcu, din comuna Popești, astăzi județul Vrancea, un sat întins la poalele unui deal pe care se cățărau plantațiile de viță de vie. Presupunem că filozoful a compus această frumoasă scrisoare cu scopuri educative, pentru a-l ajuta pe fiul său, adolescent, să rămână în conexiune cu spațiul natal al bălții și al Brăilei. Scrisoarea, cu o scriitură frumoasă, îngrijită, transcrisă în caligrafia ordonată a doamnei Băncilă, Felicia, putea fi destinată și publicării în presa vremii. Nu avem însă nici un indiciu că s-ar fi și publicat, de aceea o considerăm inedită.

Valentin Popa

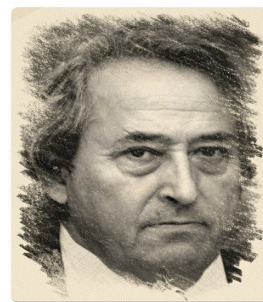
8 August 1939, Brăila

Ionică,

Puțin timp de la plecarea ta, Dunărea a început să scadă grăbit, după ce întârziase leneș și atât de mult în bălțile noastre, încât a necăjit pe bieții pescari și târлаși, cari își scot pâinea din aceste locuri. Dunărea e ca o cucoană care face vizite lungi și pe urmă, odată își amintește că trebuie să se mai ducă undeva și pleacă pe nepusă masă lăsând prundurile goale. Acum a scăzut cu câte 30-40 de centimetri pe zi. Nu ne-am mai dus vreo săptămână la plajă. Dar când ne-am dus iarăși peisajul era altul. Parcă se retrăsese o armată. Apa era hăt departe de cabine, trebuia să fugi să o prinzi. Mi-am zis că dacă va scădea mereu așa, tu nu o să mai găsești Dunărea la întoarcere...

În baltă și apăruse iarba, iar din loc în loc puteai descoperi privalurile, aceste gârle și gârlițe specifice ale bălții, cari se deosebesc de celelalte, fiindcă au amândouă malurile întotdeauna egale între ele, ca la un canal și sunt ascunse, de departe, sub linia pământului. Acum apa curgea mai iute pe aceste privaluri, în unele locuri ca la un pârâu de munte, prin ele scurgându-se bălțile încă pline. Apa lor era mai caldă și cu un fel de pulbere de alge sau alte plante acvatice cari o făceau urticantă. Dacă te băgai în ele te ustura pielea. Dar nci asta și nici teama de lipitori nu împiedica pe unii puștani și chiar oameni mari să dea la pește cu plasa.

Apele retrăgându-se mi-am putut relua plimbările mele în baltă, lăsând hainele la cabină. Odată m-am dus în adâncul bălții, altădată am luat-o pe malul fluviului în sus, spre fabrica de ciment, iar ultima oară am mers în josul apei, tot pe mal, până la Ghecet. Să-ți spun câte ceva din ce am văzut în aceste trei incursiuni în orizontul apelor brăilene.

Valentin POPA

În prima plimbare, mi-a plăcut să mă văd uneori în alte continente. Când te afunzi în baltă, nu e rar să descoperi unele peisagii africane, mai ales dacă intervine și imaginația. Îți aduci aminte de unele filme de exploratori în ținuturi ecuatoriale sălbatece dar atât de fermecătoare? Știi locurile acelea pierdute între păduri necunoscute? Apa e și în balta noastră unde din când în când apar luminișuri în cari albesc ochiuri de apă, un fel de poeni lichide, deasupra cărora domnește o pace mare, primitivă, rar tulburată de un zgomot mai violent. Când vezi cirezi de cornute mari, păscând atât de jos cât și de sus, rupând adică iarbă sau frunze din sălcii, ți-ai putea spune că, din punct de vedere decorativ, țin locul rinocerilor și hipopotamilor. Ba ți-ai putea da chiar și iluzia cormoranilor, a acelor miliarde de păsări albe, cari populează unele funduri de lacuri sihastru din Africa. Aici la noi locul lor îl țin cârdurile de stârci fără de număr. Când vin de sus, par de la distanță stoluri de lăcuste întocmai ca acelea pe cari le-am văzut năvălind în continentul negru și distrugând totul în urma lor. În acest moment, am văzut cea mai puternică impresie africană! Numai că stârcii noștri sunt fricoși și nu fac rău. Pescuiesc și ei și pasc, iar oamenii nu-i vânează fiindcă n-au carnea bună. Îi vezi formând un fel de tovărășie de... consum, risipiți pe lacul puțin adânc ori pe margini, având adesea berze printre ei, cari fiind comparativ mult mai mari par un fel de mici regi sau de șefi de trib. N-o fi buni de mâncat stârcii, dar oamenii îi găsesc frumoși, cu corpul lor de marmură albă sau cenușie și cu gâtul lung, parcă ar fi niște păsări de ornament. Cum te apropii de ei, uită pe loc de pește și zboară în adăposturile bălții. Odată niște stârci albi au zburat într-o salcie înaltă și, de la depărtare, păreau un fel de buldenei cari înghirlandaseră coroana arborelui. De data asta salcia, despre care se spune că nu e pom după cum nu e țiganul om și că nu face nici micșunele, făcuse stârci, de cari părea foarte mândră.

Dar am mai văzut și alte păsări. Am văzut nelipsiții pescăruși, cari se consideră la ei acasă și deasupra și aici. Și seamănă cu un fel de porumbei de apă, cu pieptul tare, cu aripile mai lungi și cu reflexele extraordinar de iuți și de precise. Pescărușii se reped de la înălțimi ca glonțul, iau peștele în cioc, iar dacă îl scapă se reped și-l culeg din nou din apă! Și tot timpul scot niște sunete stranii, ca de atac sau ca de triumf. Cum nici carnea lor nu e bună, sunt la adăpost, așa că devin adevărații stăpâni ai acestor locuri. Am mai văzut apoi rațe sălbatece, în locurile mai ferite, mai depărtate. Când le surprinzi, ele se dau la fund și ies foarte departe, parcă ar fi niște submarine vii. Iar dacă sunt pe pământ, între trestii sau sălcii, fug numaidecît la apă, unde înoată și zboară în același timp pentru a putea să se ascundă mai repede. Cu coada lor leoarță și cu aparența de pudoare pe care o are fuga lor, seamănă cu niște femei surprinse în pielea goală, cari nu știu unde să dispară mai iute. Răzuștele acestea fug atât de intempestiv fiindcă au și de ce. Carnea lor e comestibilă întocmai ca și a lișițelor de cari iarăși am văzut în mica mea expediție. Numai că lișițele sunt păduchioase și vânătorii au grijă, de îndată ce le prind, să le jumulească de vii pentru a lăsa paraziții în baltă. Vezi dar că nu numai noi, oamenii suntem jumuliți de vii.

Mergând așa pe pământul încă umed și cu băgare de seamă ca să nu mă înțep (lucru de care tot n-am scăpat până la urmă, ceea ce a prilejuit măicuței o laborioasă ocupație, seara, pentru a extrage măcăcinele din călcâi) căci n-aveam nici încălțăminte, găseam câte un melc lăsat de ape, știi, melci lungi de baltă cu coaja subțire, amestecați cu nămolul și urmând adesea să fie dezgropați de porcii aceia cu râțul de oțel, cari umblă în aceste părți și devorați cu lăcomie. Mai rar găseam câte un peștișor căci aceștia știu mai bine să urmeze scurgerea apelor. Dar am văzut și un rac mare, întins frumos pe nămol ca pe un gherghef. Cum stătea acolo inert și începând să se usuce, părea un schelet de om preistoric rămas într-o peșteră. Și mi-a fost aproape milă de el, dar mi-am spus apoi că tot e mai bine decât să fi ajuns în stomacul unui biman.

Când, într-un târziu, a pornit o pușcă, deodată s-a umplut văzduhul de păsări, unele albe, altele cenușii, altele negre. Stăteau amestecate, în spaimea de la început. Dar apoi cele negre s-au ales și s-au strâns într-un cârd care a luat-o spre oraș. Astea erau ciori. Nu erau ale locului. Celelalte au rămas. Au coborât după aceea pe arbori, s-au cuibărit pe unde au putut sau au uitat de vânător. La întoarcere, am privit mai mult la gardurile puternice instalate în privaluri pentru a opri peștele. Apa din sus se ridica cu câteva laturi de palmă și chiar mai mult, așa că, sărind peste dinții de pieptene ai gardului, făceau o cascadă, o săritoare cum spuneau Românii, cu zgomot mare ca la o instalație hidraulică.

Înainte de a mă apropia de țărmul fluviului, am văzut iarăși ceva care m-a dus cu gândul la alte continente. Pe marginea unei viroage poposiseră câteva familii de lipoveni, cu copii bucălați, cu neveste zdravene, cu coviltire și poloage și cu vârșe sau vintire pentru prins pește.

Lotcile le erau prinse undeva, într-un prival din apropiere. Se întâlneau aici ca adevărați băștinași și își pregăteau liniștiți sculele, în timp ce unii aprindeau mici focuri ori despicau pepeni verzi. De la depărtare potrivit, ai fi putut spune că sunt africani veniți pentru a da autenticitate peisagiului.

În sfârșit, m-am apropiat de casele de lângă plajă. Un uliu se rotea deasupra, gospodinele au început să-l alunge cu strigătul sau melopeea aceea caracteristică, în care e și teamă și surpriză și amenințare și ceva de rit magic și la auzul căreia orăntăniile vin în fugă la adăposturi, în timp ce micul bandit al aerului, văzându-se descoperit, o ia la sănătoasa. În timpul acesta, vacile și boii veneau agale din baltă, scoțându-și cu filozofie picioarele din mîlul cleios. În mersul lor era o liniște de eternitate iar în ugerile vacilor, ca în niște donițe, se adunase aghiasma pământului. Am răs apoi privind cum niște bărbați, ajutați de câțiva puștani învățați cu apa, prindeau pește cu plasa. Se băgau în apă și când scoteau plasa desfăcută pe mal, săreau nenumărați peștișori albi ca niște focurile sau ca niște gânduri zglopii. Până aici nimic neobișnuit. Hazul era că după acești pescari de ocazie se ținea un cârd mare de rațe domestice. Când intrau ei în apă, intrau și ele, ba se grăbeau chiar să ajungă înaintea lor. Și când desfăceau plasa, se repezeau și luau peștii în cioc fără să le fie cea mai mică teamă de oameni, cari le izbeau cu piciorul și le înjurau dar le și lăsau, cu un fel de bonomie, să se înfrupte și ele! Obraznice rațe! Obraznicia e o caracteristică a domesticității! Dar ca rațele acestea n-am mai văzut. De altfel, rațele, pescărușii, somnii, știucile, porcii și alte câteva lighioane sunt renumite prin voracitatea lor. Țăranii spun de animalele care mănâncă bine că sunt hrănace.

În a doua plimbare am trecut mai întâi peste gârla din susul plăjii. Câteva găște se adăpau ridicând gâturile în sus ca niște cumpene de puț. Cum făceau asta, într-o alternanță regulată și ținând capul în soare, ai fi spus că sunt niște spirite albe ale pământului, niște păsări rituale, cari se închină luminii. Cu totul deosebite de ele, mai jos pe firul apei erau rațele obraznice de care am vorbit. Ele păreau mărunte zeități telurice. Cum apa de abia mai rămăsese acum pe fundul privalului și săpase un șanț îngust, ele mergeau în sus prin el una după alta ca o patrulă trimisă să spioneze pe inamic. Labele le serveau să înoate, dar le serveau și ca să se cațere pe malurile repezi întocmai ca niște reptile. Cu ciocul râneau pământul pe care îl înghițeau împreună cu mâncarea. Ființe de pământ, mai mult rădăcini decât ramuri!

Dar pe mine altceva mă impresiona mai mult. Cu câteva săptămâni în urmă, privalul era plin de apă, ba nici nu se vedea chiar din el. Acum malurile goale arătau trecerea timpului. Și m-am gândit deodată la timpul geologic. La prăpăstiile și râurile acelea de munte și de dealuri pe malurile cărora citești straturile care s-au depus de-a lungul vremurilor. Fiecărui strat îi corespund mii și mii de ani, diagrama sau fotografia simbolică a sute de mii de ani o vezi pe malul unui râu. Ce concentrat e timpul aici, ce mut, ce defunct, ce strivitor în elocvența lui geometrică! Nicăieri ca în timpul acesta geologic nu vezi mai caracterizat consumarea lucrurilor și pierderea timpului uman în imensitatea deconcertantă, inumană, a timpului cosmic. Timpul astronomic e și mai mare, dar nu e atât de concret. Timpul geologic îl vezi în fața ta, în straturile de pământ. Malurile privalurilor, la care mă uitam acum, erau un diminutiv al timpului geologic. Am pornit mai departe, dispus să uit cât mai mult filozofia și să mă bucur mai mult de imagini. Între timp pământul se zvântase. Mergeam când pe iarbă, când pe nămolul uscat care crăpase adânc în poligoane aproape regulate încât părea pielea unui uriaș pachiderm. Cu cât înaintam, orașul apărea pe celălalt mal, la înălțime, cu casele lui albe, temeinice și frumoase, ca un fragment de Stambul pe alt Bosfor. Mai sus, coșurile fabricilor multe te făceau să gândești la un oraș occidental cu industrie bogată. Pe urmă am început să dau peste arături proaspete, iar în unele locuri ieșise popușoi cât o șchioapă! În altele rămăsese popușoiul de înaintea venirii apelor, rupt, sfâșiat ca după un război abia mare cât un cot și care acum creștea înainte voind oarecum să câștige ceva din timpul pierdut. Ba am văzut partale întregi pline cu „iarbă roșie”, o plantă de apă, amestecată cu mohor, pe care un moșneag o cosea de zor. Omul e o ființă utilitară. De-abia s-au retras apele, și el cere pământului să-l hrănească. Și totuși oamenii aceștia ar putea găsi aiurea o viață mai ușoară. Dar nu se îndură să se despartă de baltă. Cresc vite și fac ceva plugărie, plătind statului, tot așa de lacom ca și rațele, ca și somnii, ca și pescărușii, ca și porcii o taxă prea mare. Acum acești oameni pun porumb, probabil pentru nutreț, pun meiu, fiindcă el se face în șase săptămâni și mai pun fasole oloagă, fiindcă și ea încolțește și se coace repede. Pepeni nu mai pun în acest an, fiindcă în curând se vor sparge bostanele. Pământul de altfel e gras ca și cel al Nilului. Dunărea îi face cel mai bun asolament.

Dar, la un loc, pe marginea fluviului încep să se înmulțească șlepurile. Armatorii le țin aici în așteptarea comenzilor. Sunt mai toate vopsite de curând și cu instalații moderne. Dar până mai anii trecuți se găseau aici sau stăteau modeste mai la o parte și șlepuri mai simple și vechi, un fel de luntre imense și larg deschise, numite ceamuri, pe turcește. Acestea de acum stau pe mai multe rânduri și formează un mic oraș pe apă. Unele sunt legate de pământ printr-un sistem simplu și foarte ingenios. O groapă paralelă cu vasul și mai departe de țărm, în care pun culcat un bulumac.

De mijlocul acestuia leagă o frânghie – parâma - pe care o trec printr-un șanț înclinat pentru a o scoate la suprafața pământului. Frânghia merge până la șlep. Asta se cheamă groapă oarbă, pentru că unii au obiceiul să o astupe după ce pun bulumacul și parâma. În dreptul acestor șlepuri încep și cele câteva târle ale oamenilor cari au vite în baltă. Ele sunt pe un loc mai ridicat, dar unele au și șanțuri aproape de jur împrejur. Ba chiar un lan întreg de porumb a fost apărat astfel de șanțuri și el este acum înalt cât niște brazi adolescenți... Un moment m-am gândit la satele românești din Evul Mediu. Cum se în conjurau cu șanțuri de pământ contra barbarilor. De la „fossatum”, șanț, vine chiar și vorba „sat”. Gospodarii ăștia din baltă fac și ei ce făceau strămoșii lor. Numai că ei se apără contra năvălirii apelor. Ce suflet vital trebuie să aivă oamenii aceștia, cari se măsoară cu natura, supunându-se în același timp tainelor ei! E absolut cu neputință pentru un cetățean al trotuarului să-l înțeleagă. Soarele apusese și, printre târle și șlepuri, am început să fac calea întoarsă. Ciudată uliță era aceasta: de o parte natura sălbatecă sau primitivă, de alta realizările tehnice moderne. Două capete de evoluție trăind în bună tovărășie.

În a treia plimbare, m-am lăsat pătruns de dimensiunea Dunării. Mergând pe malul ei în jos, am început să călătoresc cu ea, să mă identific oarecum cu ea și pe nesimțite mi-am însușit lungimea ei de la izvoare și până la vărsare. Parcă eram și eu tot atât de lung cât și Dunărea, un meridian sinuos aruncat peste lume. Îmi simțeam astfel ființa mărită și în același timp subordonată unor valori externe, obiective.

Pe malul celălalt, al orașului, mă însoțea neîncetat zgomotul muncii: șiruri de căruțe încărcate ori goale mergând pe caldarâm, motoare de șalupe și bărci, zeci de oameni încleștați în jocul blestemat și sacru al câștigării pâinii. Pe punțile de la țărm la vapoare, se zăreau, mici, hamalii cu sacii în spate, ca niște șiruri de furnici. Câteva vapoare de mare erau acostate la diferite dane. Din când în când, venea ori pleca elegant câte un vas de pasageri. Trecea bacul cu căruțe, vite, mașini, la Ghecet ori vreo plută anacronică, aducând iz de Bistrița; se ivea părelnic și alintat câte o barcă cu pânze sau spinteca apa câte o șalupă de curse cu prora înălțată mult în sus mai mai să zboare... Uitându-te la vapoarele mari cu pânțele oceanice și la toată mișcarea aceasta, un moment aveai iluzia că te găsești înaintea războiului când Brăila se muta în port și limbile tuturor neamurilor de navigatori se amestecau în fericirea păgână a cuceririi banilor, cari curgeau gârlă...

Dar nu mă opream, ci mergeam la vale. Fluviul se retrăsese lăsând depozite de pietriș, câte o buturugă apocaliptică, niebelungiană apărând din nisip ca un zeu straniu și implacabil al apelor. Erau și aici parâme, dar erau prinse de niște piloți groși puși în beton, cari se cheamă „binte”. Am ajuns la Veriga, gârla mică de lângă depozitul de pescărie căruia localnicii îi spun încă „cherhana” (toponimia bălții e românească, lipovenească și turcească). Pe biata Verigă abia se mai prelingea acum puțină apă. Parcă ar fi fost un muribund căruia i se scurgeau ultimele picături de sânge din vine.

Dar mai încolo am dat de Corotișca. Acesta e un prival mai mare. Are întotdeauna apă multă, frumos încadrată de sălcii înalte. Aici ai făcut tu primele exerciții serioase de înot. Ți vād și acum umerii mici de copil mișcați iute și mărunț de mânuțele întrepride. Știi? Apa din Corotișca era caldă și destul de adâncă, ție îți cam era frică de lipitori, dar țineai să înoți până dincolo și apoi îndărăt ca să faci bucurie lui tipui [sic!]. Am zâmbit acestor amintiri și am întârziat mai mult la ele... Apoi am trecut și eu Corotișca, fiind urmărit de umbra lui Terente și de ecoul altor legende cari sunt legate de acest punct. Aici au fost furate două damicele, dintre cari una se numea „Netty”. De aceea i-a ieșit apoi cântecul:

A plecat domnișoara Netty

Și-a venit madam Terente...

Căci Românul știe să râdă cu picanterie, deși fără răutate în fond.

Am mai mers puțin până la alt prival, acesta ceva mai mic și apoi am ajuns la a doua plajă, căreia mucaliții cari au fost pe la Constanța i-au spus „trei papuci”. Dar anul acesta e goală.

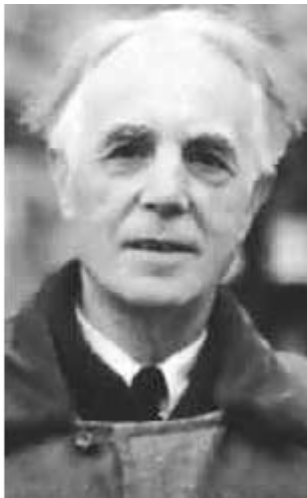
Peste Dunăre se vedea bazinul cu docurile. La gura bazinului ne-am făcut mult veleatul cât am fost copii, și eu și tu. Întâi am trecut bazinul la gură, apoi în lung, apoi am trecut Dunărea. Eu veneam de la gârla Buzăului, tu de la Corotișca. Dar amândoi am urmat apoi aceleași etape de înot. Mi-aduc aminte ca azi când am trecut întâia oară bazinul în lung, printre vapoare și remorchere și îmi amintesc și mai viu când tu, copil încă, ai făcut aceeași ispravă...

La spatele [plajei] „trei papucilor” e balta bine întemeiată, copaci înalți și groși și apoi luminișuri ademenitoare cu apă. Undeva, în fund, la câțiva kilometri, vestitul Filipoiu cu marile lacuri, iar spre răsărit Dunărea veche care aici se unește cu cea nouă. De ce s-o fi chemând așa? Căci nu erau oameni pe aici cred când s-au născut aceste Dunăre. Dar probabil că Românii i-au spus uneia Dunărea nouă în înțeles de mai mare, mai plină, mai impetuoasă, mai nouă... În schimb, Dunărea veche are mai mult pitoresc și în orice caz mai adunat. Ghecetul e pe malul ei ca un „mic Trianon”, sălciile mari îi străjuiesc malurile până spre Măcin ca niște husari neadormiți, păsăretul bălților cântă aici mai mult și mai ispititor, aici sunt urme de cetăți romane și tot pe aici a fost și „barabafta” turcească scufundată la '77.

Aici sunt păduri de vase și șlepuri așteptând până la putrezire timpuri mai bune, iar din loc în loc colibe cu bostănării sau cu locuri idilice pentru petreceri rustice la dispoziția boierilor și șmecherilor ce cultivă pe câte un moș priceput să facă pe plac musafirilor. Dar locul cel mai frumos și mai prestigios e la intersecția celor două Dunăre. În mijlocul fluviului, acolo de unde poți vedea într-o parte cetatea Brăilei, în alta perspectiva Galașilor, în alta „canalul” Măcinului, ca pe trei raze largi de apă, e o vastitate lichidă aprinsă de soare în care dacă te găsești, ca bun înotător, guști o majoră euforie, cum nu poți găsi în altă parte. Atunci te simți un privilegiat al apei și al existenței, atunci la un moment dat nu mai știi dacă înoți în apă sau într-un fel de cer străluminat coborât pe pământ, atunci totul îl vezi mare, cutat și te simți răsfățat de elementele naturii... Te joci în apă, te zbenguiești ca un delfin, ai vrea să te dizolvi tu însuși în apa aceasta devenită un fel de feerie cosmică și ți-e dragă Dunărea și imaginea princiară a Brăilei prinsă pe coasta înaltă. Razele soarelui în amurg strălucesc pe casele mai înalte și orașul apare alb cu reflexe trandafirii, fosforescent, mândru, ca niște castele dintr-o legendă nordică...

Când mă întorceam la plajă, era întotdeauna seară. Găseam aceeași lume de petrecăreți care nu se mișcă decât în țarcul dintre cabine și [cuvânt lipsă] puși pentru a arăta până unde se poate intra în apă fără primejdie. Frumusețile atât de aproape ale bălții nu o ispitesc. Ce plin de stârpiciune e sufletul omului modern! Omul comun modern, în ceea ce privește spațiul, vrea cadru mic, de interior ori de trotuar, iar, în ceea ce privește timpul, vrea un conținut cât mai anecdotic. De aceea caută spațiile amenajate și unde poate avea distracție, anecdotă. Iar dacă se poate freca unul de altul, ca pe Strada regală, pentru a-și face un fel de masaj reciproc, cum ar spune scriitorul uitat Ion Adam, este în culmea fericirii. Cadru mic și materie sau conținut anecdotic, iată formula spirituală a omului de serie din zilele noastre. De aceea stă două luni pe marginea Dunării în fața unor instalații de moși, dar habar n-are de minunile privalurilor, iazurilor și sălciilor aflate la o depărtare de câțiva pași, sau rar are inspirația să le cerceteze.

În barcă, spre Brăila, mă uitam la primele stele, firave încă. Când e fum sau ceață pe fluviu, e ceva din peisajul Tamisei. Dar când e senin, apa limpede, noaptea bine întemeiată și te afli pe Dunăre, ai o transportare sufletească minunată. Parcă ai pluti în aer.

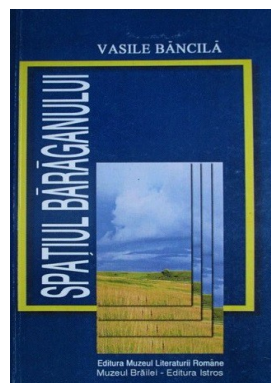
Stelele se reflectă în fundul apei și existența pare o imensă sferă de cristal luminată de mici sori sau aștri periferici, așa cum concepeau elinii cosmosul. Ți se pare ireal, divin, să fii în mijlocul acestei sfere, pe un plan care trece prin centrul ei. Tăcerea răcoroasă nu e întreruptă decât de plescăitul ușor al vâslelor pentru a-i da mai multă taină sau de vreun motor întârziat. Dacă trece vreo barcă, nu vezi decât lumina acesteia, parc-ar merge singură, așa cum se vede lumina unui avion, noaptea. În toată firea plutește un farmec înalt, o odihnă religioasă și trupul lumii ți se pare o geometrie perfectă.

Numai dacă te uiți cu tot dinadinsul și de aproape, vezi cum curge apa fără încetare, alunecând pe lângă pereții bărcii. Curge mereu, curge avan, în sfera de cristal nemișcat a lumii: Heraclit unit cu Pamenide!

După feeriile tănuite și misterele reavăne ale bălții, îți acorzi bucurie acestei ultime imagini de cosmologie antică.

*Să trăiești, Ionică!
V. B.*

Sfârșit.

Adrian SIMEANU

Magistru romancier

După tată, argeșean. După mamă, bănașean. Într-o vreme, piteștean. Iar acum, slătinean. Filolog și jurnalist, umorist, romancier. Astă ultimă ipostază, mai mult decât elocventă despre potențele omului. Nimeni altul decât profesorul Sandu Voinescu. Redactor șef la *Oltart*, în sud. De care se ocupă cu sârguință trimestrial. Fără a neglija proza și poemele. Epigramele și, mai cu seamă, gramatica binevenit...

Ca unul al cărților sale cunoscător binișor, am ca subiect în astă tabletă, un recent roman. Despre o lume de altădată. Cu el în prim-plan, din copilărie până-n anii postdecembriști. În sânul familiei și printre străini. Apoi, despre locuri în care-a ajuns. Sate și orașe cu farmecul lor. Conaționali feluriți în cale-ntâlniți. Români țais, multe lichele. Sufletești și hahalere. Imbecili ticăloșiți, inteligenți chinuiți. Activiști și oropsiți, prigonitori, prigoniți...

Portrete și întâmplări. Iubiri și dezamăgiri. Amintiri, mărturisiri. Toate-mpreună într-un tablou de secol trecut. Realist și convingător. Mustind de umor, maliție și nostalgie. Stârnind pe alocuri justificată revoltă. Căci n-au fost vremi ușoare, pline de bucurie. Ci de suferință și amărăciune. De umilință, prigoană și nedreptăți comuniste duium. Atât autorul, cât și alții asemeni, parte de ele având abundent. Așa că bine face puindu-le pe foaie. Cu talent și curaj, chibzuință vădit. Are idei, are condei dintr-acela potrivit și povestea iese în chip nimerit. Neîndoios ținând de literatura cea bună. Și mărturie directă, utilă îndreptățit devenind. Istoria autohtonă onest, sugestiv, obiectiv oglindind...

Constantin Voinescu poate sta cu brio printre scriitorii memorialiști, zic eu meritat. Și cu mulțumire că lasă în urmă ceva adevăr, dragoste de glie și învățătură pentru ai de mâine. L-am citit, recitit cu nesaț fiindcă atrage, convinge. Nu fabulează, nu minte. Doar istorisește ce-i de luat aminte. Și mă ispitește să-i urmez exemplul, timp de-o mai avea și s-o mai putea. Că nu e ușor să scrii un roman în contemporan. Salve, magister! Să trăiți să tipăriți, cum zicea un păstor de catrene cu nerv, înzestrat, regretat...

C. Voinescu, *Mai mult ca trecutul*, Ed. Hoffman, 2014

Ministru cu șuncă

fragment

Astăzi au mai arestat un ministru. Tati zicea când gema de mijloc în fundu patului că în țara asta e mai sănătos să fii șomer decât ministru, te mai doare mijlocu, da nu te doare capul.

Atunci mi-a trecut prin minte să-l pun ministru pe grasu cu șunci. Grasu e un nesuferit care face mai tot timpul pe deșteptu. Cum se bâlbâie unu la citit, el citește corect cu o scârbă în el, că numai domnu îl apludă și de la un timp ochelarișta, Bravo, Tudorel, iată că am și eu unul în clasă care nu-i bou de-a binelea - da Tudorel e gras, are șunci, e tocilar și merită să fie ministru. Că astăzi domnu face organizarea clasei, care e responsabil cu una, cine face pe naiba, și o să fie un șef al clasei, că pe ultimul l-a transferat maică-sa la altă școală, cu oameni normali. Și mai ales că bagă fitile la ochelarișta să nu-mi dea tableta, că într-o zi a intrat în clasă în timpul orei ca să fie toți prezenți și să vedem mama lu ochelarișta cu pachete în brațe și, cum a intrat, domnu a ajuns din doi pași la ușă Sărumbăna, doamna Petrache, și capu i-a coborât din cer și i-a pupat mâna lu mama lu ochelarișta și ochelarișta a început să se hâțâne în băncuță că era ziua ei de naștere și noi știam că o să vină maică-sa cu bomboane pentru toți, că așa făcea de anul trecut de când domnu Petrache nu mai era primar, Da poate o să mai fie, zicea tati, în politică nu se moare definitiv niciodată, cică un negru din Africa a ajuns președinte de țară după douășapte de ani de pușcărie, de ce n-ar ajunge cineva, chiar după un pic de șomaj, Ginuțo, măcar un consilier municipal?

Și mama lu ochelarișta i-a zâmbit lu domnu și domnu nu prea știa ce să facă, din doi pași s-a întors la catedră, și doamna Petrache ne-a împărțit la toți câte o cutiuță cu bomboane rotunde de ciocolată, și i-a rămas una în plus și i-a dat-o lu Vezuviu, și mă gândeam cu ciudă de ce să aibă Vezuviu două, că oricum mai câștigă cu meșteșugu în pauză și le duce și lu Matadora și lu Turefela, da mama lu ochelarișta i-a zis Iar pentru tine frumușica mea uite o tabletă nouă și i-a dat o tabletă în celofan, sper să fii premiantă și anul ăsta, Nici nu se poate altfel, doamna primar, a zis domnu de la catedră, e o fetiță foarte disciplinată și studioasă și grasu rânjea la mine, îi tremurau șuncile de mândru, Dar ai grijă de ea, să n-o atingă toți nespălații, la revedere, copii, a zis și ne-a făcut cu mâna, iar domnu din doi pași a condus-o la ușă. Nemernica, a zis mami când i-am povestit acasă în camera mea din bucătărie sub celofan că fierbea cartofi pentru salată orientală fără ou, că s-au terminat, iar gardianu s-a uitat lung, lung la maidanezu și a comentat Cine poate, oase roade, Rafaelo.

Eu, Melisa și proștii ceilalți (Nu mor caii când vor câinii),
Constanța, Ex Ponto, 2017, p. 23-24

Ștefan NEGRÎȘAN

Am ridicat două degete, iar domnu s-a mirat, Ce-ți veni, Rafaelo, Vreau să fac o propunere pentru șefu clasei, O să spună prostii, a miorlăit ochelarișta, da n-am putut să-i trag un ghiont, că se holbau toți la mine, ca tati la dezbateri, Nu spun prostii, domnu, ochelarișta e proastă, Ba tu ești, Ba - Încetați, s-a enervat domnu, hai, vorbește, Rafaelo, că-mi crește tensiunea, faceți voi ce faceți și iar îmi urcă tensiunea, Eu propun ca șefu clasei să fie Tudorel că tocește și e deștept. Dar e gras, a miorlăit și Melisa, Rafaelo - s-a luminat domnul, uneori poți fi un copil aproape normal, mă bucur pentru propunerea ta, nu-i așa, copii, că Rafaelo are dreptate? Daaaa, Din acest moment Tudorel o să fie șeful clasei. Îmi raportezi totul, Tudorele, și să nu-i mai bați, da? Sigur, domnu, a rânjit grasu de-i tremurau șuncile de bucurie că iar ne rupe cu bătaia, dar într-un cadru legal, cum spunea tati când se uita la televizor, oricât ne-ar rupe nenorocii ăștia s-o facă într-un cadru legal, pentru Dumnezeu, Ginuțo.

Domnu, am zis, Ce mai vrei, Propun să-l cheme, că Tudorel e un exemplu bun așa cum ziceți și să fie model pentru noi toți dobitocii, Propune odată, Propun să se numească ministru clasei. Domnul s-a holbat la mine, la proștii ăilalți care chicoteau prin bănci și deodată s-a luminat și a zis Nu e o idee rea, mă bucur că aveți inițiativă, nu-i așa, copii? Daaaa, Tudorel este de astăzi ministrul clasei.

În pauză grasu m-a iertat, da eu mă uitam printre ochi la el și rânjeam în mine. M-am spălat pe mâini mult-mult și m-am prezentat la ochelarișta Uite ce spălat sunt, dă-mi tableta, iar după mine au fugit repede și alții să se spele, numai Vezuviu n-a vrut, a zis De-acum pot câștiga cu meșteșugu câte tablete vreau, de-alea cu aur, cum poartă ai noștri, iar ochelarișta a zis Tudorele, tu nu trebuie să te speli, și prima dată i-a dat-o lu grasu să-și lase grăsimea pe ecran. Și se împăuna spre noi, da până la urmă mi-a lăsat-o și mie, că mi se uscaseră palmele, da nu știa fraieru de ministru ce-l așteaptă.

Și a trecut încă o săptămână grea, mă tot uitam pe geam și parcă nu mai aveam răbdare că nu vine DNAul, cum zicea tati Instituțiile statului se mișcă prea lent, Ginuțo, pare mai vioaie încălzirea globală, că nu vine odată DNA-ul să-l rupă cu bătaia pe ministrul gras.

Petre Crăciun | Colecția mea de stilouri și alte instrumente de scris a ajuns la 300 de piese, cele mai vechi din secolul I d.Hr.

Petre CRĂCIUN

Dintotdeauna mi-a plăcut să scriu de mână și m-au fascinat stilourile. Când am mers la școală, în anul 1969, părinții mi-au cumpărat un *Flaro Pionier*, stiloul acela foarte mic, pentru începători. Pierdea cerneală când scria și trebuia să folosesc mai mereu sugativa. Nu mai spun că mama mi-a rupt multe pagini din cauza lui. Țin mine că visam noaptea să am un stilou care nu curge. *Oare există astfel de stilouri?*, mă întrebam cu candoarea vârstei. Cred că de acolo a plecat totul, de la această frustrare.

Peste vreo doi ani am primit un stilou ceva mai mare, cred că era un *Flaro Astra*. Era frumos, avea cutie elegantă și penița *îngropată*, dar ce să vezi? Și acesta lăsa cerneală. Am fost convins că nu există stilouri care nu curg, că omul nu a inventat încă așa ceva.

Primul stilou chinezesc l-am primit tâziu, cred că prin clasa a X-a. Ei da, acesta era un stilou adevărat, se încărca bine, nu lăsa cerneală și scria extraordinar de bine. Este stiloul cu care am luat bacalaureatul și mai ales admiterea la Facultatea de Istorie-Filosofie, la o concurență de 20/loc. Stiloului i s-a dus faima că este norocos și mi l-a cerut un vecin, care dădea de vreo doi ani la Stomatologie și pica. Ce să vedeți? Stiloul meu gri și-a făcut treaba și l-a *băgat* și pe el la facultate... L-am păstrat ani de zile, iar când am ajuns profesor, puneam cu el notele în catalog și corectam extemporalele. Nu vă spun cum se uita elevii la el când se deschidea catalogul... Nu știu cum a dispărut... După 1990 au apărut pixurile de calitate mai bună și vechiul meu stilou a rămas prin cine știe ce sertar.

Primele mele texte pentru copii au fost scrise cu pixul sau direct la mașina de scris, o Erika pe care am cumpărat-o în 1990. Apoi, peste câțiva ani, am început să scriu aproape numai la computer. Mă cucerise faptul că îmi puteam corecta atât de ușor textele...

Pasiunea pentru stilouri a rămas undeva în mintea mea și aștepta vremuri mai bune și mai multă liniște, o viață mai puțin trepidantă. Prin 2008 am primit cadou o trusă *Diplomat*, stilou și pix. Stilou nemțesc, elegant, mare, bărbătesc. Am scris cu el, dar eram prea atras de scrisul pe calculator pentru a-l folosi frecvent.

Și el a rămas în cutia lui, dar am folosit foarte mult pixul, la fel de elegant.

În urmă cu mai mulți ani, soacra mea a avut ideea de a ne dăruia, copiilor și nepoților, câte un stilou care să ne rămână amintire. Am colindat cu soția mea prin toate librăriile ca să cumpărăm pentru toți. Mi-au trecut prin mână atâtea stilouri, am văzut așa de multe modele, încât s-a redeșteptat pasiunea pentru stilouri. Cu mare greutate am ales un *Platinum* japonez subțire, cu peniță *Fine*, din aur. De aici a reînceput totul. Pasiunea pentru stilouri, dar și scrisul de mână.

Inițial, am fost tentat să caut, în limita posibilităților financiare, stilouri mai vechi. Țin minte cât de bucuros am fost când am cumpărat un *Waterman* din 1903. Este un stilou din ebonită, cu peniță de aur, care se alimenta prin intermediul unui levier care presa un sac de cauciuc. Nu mi-a venit să cred, când a ajuns la mine, că era perfect funcțional. Apoi am început să caut stilouri și mai vechi, știind că borna era anul 1884, când apăruse patentul americanului Lewis Waterman. Mai târziu am găsit și un astfel de stilou, cu peniță nr. 4, *patent 1884* și încărcare de tip *eydropper*, printr-o pipetă care alimenta capacul din spate, devenit rezervor. Stilourile de acest fel au fost foarte răspândite în epocă, metoda de încărcare fiind folosită de mulți producători. De altfel, în colecția mea sunt probabil vreo 10-12 stilouri de acest tip. Cel mai frumos (și mai scump) este tot un *Waterman* placat cu aur de 24 k, cu decor în relief, de pe la anul 1900. Este un stilou foarte subțire, prețios, care scrie perfect și în ziua de astăzi. Acesta, ca multe alte stilouri din colecție, a fost cumpărat din Statele Unite, unde există probabil cea mai mare ofertă de stilouri de epocă. Din păcate, pentru toate aceste stilouri vechi colecționarul român suportă și TVA-ul pe care îl plătește statului român, ca și cum ar fi vorba despre achiziții de articole noi. Ce bine ar fi dacă statul român i-ar încuraja pe cei care crează colecții de artă în România, aducând în țară, prin contribuție proprie, valori inestimabile...

Anii au trecut, iar stilourile s-au tot adunat, grupându-se pe colecții sau chiar pe mărci. Un loc aparte în dețin stilourile *safety*, cu peniță retractabilă, care au apărut pe la 1910 pentru a elimina riscul de pierdere a cernelei, foarte deranjantă la stilourile *eydropper*. Există mulți producători care au adus pe piață astfel de modele: *Aurora*, *Montegrappa*, *Waterman*, *Fendograph* și, bineînțeles, *Montblanc*. Am și eu în colecție din toate aceste mărci, *Montblancul* datând de prin 1920. Evident, este în stare perfectă de funcționare, dar nu are mai mult de 11 cm lungime, greu de folosit de o mână bărbătească.

Colecția mea privată de stilouri și instrumente de scris a ajuns la aproape 300 de piese. Practic, este un adevărat muzeu. Sunt stilouri foarte diferite ca sisteme de încărcare, cu penițe din aur, din oțel sau... din sticlă. Există mini-colecții dedicate unor mărci importante, precum: *Montblanc*, *Waterman*, *Conklin*, *Swan*, *Mabie Todd*, *Morrison*, *Conway Stewart*, *Delta*, *Aurora*, *Montegrappa*, *Pelikan*, *Parker*, *Sheaffer* și *Marlen*, una dintre cele mai exclusiviste firme de stilouri din Italia. Piesele colecției mele au fost strânse din întreaga lume, unele dintre ele provenind din Statele Unite. Cele mai multe piese provin din Europa, dar sunt și stilouri care au venit din Australia, Japonia, Canada sau chiar China.

Cea mai veche piesă a fost, multă vreme, o călimară otomană, din bronz, din secolul 18. În acest an am reușit să procur, din Franța și Statele Unite, două *stylus*-uri romane din fier și bronz, datând din secolele I-II d. Hr. Cu ele se scria pe celebrele tălbițe acoperite cu ceară. Doamne, ce bucuros am fost când au ajuns acasă...

Fac parte din colecție tocuri de scris de la 1800 (cele mai multe extrem de frumoase), creioane mecanice englezești de prin 1810, călimări *Art Nouveau* din bronz de la sfârșitul secolului 19, suporturi de sugativă etc. O mare mândrie a colecției mele este un toc făcut de un soldat francez aflat pe front, în anul 1916. Tocul este compus din două cartușe sudate la capăt, acoperite cu inscripții care îi sporesc valoarea documentară. M-am gândit de multe ori că cele două gloanțe care au devenit instrument de scris au salvat de la moarte doi oameni. Și încă ceva: cu un astfel de toc trebuia semnate tratatele de pace de după Primul Război Mondial.

continuare în pagina 14

Am făcut mari eforturi pentru a procura stilouri care au fost dedicate unor personalități importante pentru mine. Așa am achiziționat un exemplar din cele 300 de stilouri *Regele Mihai I* care au fost produse de celebra firmă Pelikan, ediția fiind îngrijită de Casa Regală. Din păcate, stilourile au fost produse după moartea Regelui. Nu există multe personalități din România cărora li s-au dedicat ediții speciale ale unor stilouri. Despre una am amintit mai sus. A doua este Ilie Năstase, căruia firma italiană Montegrappa i-a dedicat un stilou cu adevărat de excepție. Sunt puține în lume, iar unul se află la mine, adăpostit de un etui care imită husa unei rachete de tenis.

Am căutat, cu îndârjire, stilouri care au fost dedicate unor scriitori de literatură pentru copii. Cu mare dificultate am reușit să alătur colecției mele edițiile dedicate lui: Antoine de Saint Exupery, Charles Dickens, Carlo Collodi, Rudyard Kipling, Mark Twain (de la Montblanc) sau H. Ch. Andersen (de la Delta).

Am și alte exempare dedicate altor personalități, scriitori sau savanți: F.M. Dostoievski, Virginia Woolf (de la Montblanc), Dante (Aurora), Isaak Newton (Delta), Zeus, Sf. Francisc, Rembrandt (Marlen), Wole Soyinka - Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (Cleto Munari).

Un loc aparte îl ocupă colecția de stilouri românești, la loc de frunte aflându-se celebrul ACM Gigant, de 16 cm, reparat chiar de mine. Este unul dintre cele mai mari stilouri din lume. Evident că sunt și multe stilouri Flaro, printre care și un exemplar foarte rar Flaro Cabinet. Am reușit să procur și un exemplar Flaro Titan, un stilou extrem de rar, care își dorea să fie o replică după Montblanc Meisterstück. Mă rog, cât putea fabrica de la Sibiu să copieze un stiloul de calibrul Montblanc... Colecția mea de stilouri Flaro nu avea cum să nu cuprindă și minusculul *Flaro Pionier*, stiloul care mă necăjea pe mine în copilărie. Vreau să vă spun că am găsit destul de greu două exempare funcționale. Culmea este că acestea nu curg...

Multe dintre aceste stilouri au fost puse deja la lucru. Am scris cu ele multe povești... Vreo 50 de texte care vor apărea în noua antologie *100 de basme și povești de Petre Crăciun*. De câțiva ani scriu toate aceste texte cu stilourile, în caiete alese cu mare grijă. Hârtie de bună calitate, coperta frumoasă... Știu că vor rămâne peste timp și nu-mi este indiferent cum arată aceste caiete. Tot eu sunt cel care culege pe calculator aceste povești, corectând acolo unde este de corectat. De multe ori nu prea am ce corecta, pentru că scrisul de mână îți dă șansa de a gândi mai mult sensul cuvintelor înainte de a le așterne pe hârtie. Am fost întrebat dacă scriu numai de mână. Adevărul este că toate textele literare le scriu cu stiloul, iar toate celelalte (publicistică, diferite articole, rețele sociale etc.) pe calculator. Față de multe stilouri din colecția mea sunt încă dator cu unele reparații și, mai ales, cu utilizarea lor zi de zi. Încă nu am definitivat catalogarea lor, dar toate la timpul potrivit.

Eterna mirare de Coriolan PĂUNESCU

Dumitru ANGHEL

Conf. univ. dr. Coriolan Păunescu (Universitatea *Danubius*, Galați) este scriitorul-total, autorul a 28 de volume de poezie, cele mai multe, dintre care patru, literatură pentru copii, câteva în variantă bilingvă (româno-franceză, iar cel de față româno-rusă), proză (reportaj și proză scurtă), ca o sarabandă năvalnică, de nestăpânit, și o tehnică literară de impact emoțional, plină de prospețime și acuitate sentimental-umană.

Volumul *Eterna mirare*, editura *Lucas*, Brăila, 2019, 100 de pagini, adună fix 40 de poeme, cele mai multe pe întinderea unei pagini, dublate de încă tot atâtea variante în limba rusă, în traducerea profesoarei Virginia Chiriac. O carte de versuri care punctează original diversitatea editorială a scriitorului Coriolan Păunescu, decurgând din sfidarea reacțiilor alergice la cultura și literatura rusă, deși acest areal de artă a dat nume grele, de top, din cultura mondială, dacă ar fi să mă refer doar la Lev Tolstoi și la capodopera *Război și pace*, ori la Serghei Esenin, rapsodul țăranului rus.

Așadar, un volum de lirică româno-rus, care motivează, justifică și exprimă surpriza din *Eterna mirare* a poetului gălățean în fața miracolelor lumii și ale frământărilor sufletești, ipostaza lirică, esențială, ca un adagio sentimental festiv, grav și ceremonios: *Îl admir pe omul care merge / cu tălpile goale pe cer / fără teama ciudată și paralizantă / de-a călca noaptea pe lună (A fugi cu spaima lumii în suflet, pag. 11)*, deși poetul Coriolan Păunescu parcă n-ar găsi explicații pentru mirările și spaimile sale: *Cât de supli i-s pașii îmi spun / și câtă lipsă de mister se află / în gesturile sale - / parcă nici n-ar fi pământean (Ibidem)*, încât singura soluție a echilibrului din toate debusulările sufletești n-ar fi decât că: *Își face numărul și pleacă surâzând, / încât n-am habar ce-și închipuie / cu mersul lui printre stele (Ibidem)*.

De fapt, poetul Coriolan Păunescu este bântuit nu numai de mirările și spaimile întâmplărilor sale: *Sunt fiară hăituită / de cruzii vânători / însângerată de un glonte / asupra-mi tras cu ură / Și alerg / cu spaima în suflet / din noapte până în zori (Vânătoarea de umbre, pag. 17)*,

ci, orgolios și altruist, își asumă un tip de capitulare compensatorie: *Mă clatin ca o apă veche / dintr-un iaz / și adorm în unduirea păsării / de pradă (Ibidem)*.

Tematica lirică a poeziei domnului conf. univ. dr. Coriolan Păunescu are densitatea ideatică a unui curs de literatură... comparată, pentru că dominantă rămâne, derutant, în diversitatea ideatică a unei prelegeri pe un mereu alt orizont incitant, dragostea, eroticul în stare pură, ca un menuet festiv, grav, săltăreț și ceremonios, ca un olé de arenă andaluză: *Deschide fereastra, iubito - / când scriu, flori de cireș să ningă / spre tine / ca într-o grădină de care nu știu / ce-i drept, ce-i frumos / și ce-i bine. (Romanță pentru doi, pag. 23)*, iar rezultatul este dinamic, constructiv, susținut de orizontul sentimental, optimist, antrenant, generator de iubire, simbolul tuturor împlinirilor sufletești: *Când scriu toți pomii sunt în floare / iar rodul se leagă într-un singur cais / pe care îl atinge ca în vis / marmura brațelor tale (Ibidem)*.

Dar și o devălmășie de alte stări sufletești bântuie conștiința poetului și pare-se că nimic nu-i asigură o brumă de stabilitate intimă: *În parc mai cântau fulgi în inima mea / ample poeme care nu vor urca în eter / când seara gri ca o luminată perdea / se lasă în drumul înaltelor sfere ce pier (Nesfârșitul tablou, pag. 29)*, și-i modifică rezervele sentimentale, de-o apoteotică amploare, într-o banală frământare interioară: *Iată că timpul este un ciudat adversar (Ibidem)*, pe structura prozodică a unei poezii de formă fixă, un fel de Sonet, pe care poetul Coriolan Păunescu și-l adjudecă original ca un catren, modelat de un prim vers, urmat de alte trei.

Scriitorul Coriolan Păunescu rămâne original, inovator chiar, în planul compoziției lirice dar și al prozodiei funcționale și, cu o orgolioasă... modestie (!), își justifică calitatea sa de poet: *Eu am început zborul / prieteni, / în văzul tuturor, / ... / Nici măcar nu vreau / să m-ascund după / albul și marele nor / știind că-n aer rătăcești / atât de ușor* (Lumea ca o mahala, pag. 37).

Dar are și curajul unei nestatornice impresii despre sine, despre toată ființa sa artistică, cu o perfectă îmbinare între spiritul raționalist și lirismul său nedisimulat: *În parc mă uit în oglinda brumii; / sunt oare eu? (Nocturnul peisaj, pag. 61),* și are marea bucurie a confirmării opiniei publice favorabile și încurajatoare pentru impetuoasa afirmare a sensibilității sale artistice: *Și iată că îmi strigă glasuri de cuvinte / ... / că sub stele o dalbă noapte-n cer apare / iar steaua se înalță din țarcurile strâmte / cu taina unor umbre etern nemuritoare* (Ibidem)...

Deși intercalate printre... capricioase și mereu alte stări sufletești, poezia din volumul bilingv *Eterna mirare* este dominată de laitmotivul fascinant al iubirii, al dragostei fără repere absolute, dar îi asigură o stabilă direcționare spre un singur motiv liric; risipit printre alte tulburări emoționale, în nota definitorie a poetului care trece prin toate... frisoanele alergice ale celui mai incitant sentiment omenesc: *Iubito, te rog să îmi surâzi frumos / ... / deși eu știu că mâine te voi pierde / în brațele aceluia fante mincinos / ce-ți tot aține calea când te vede* (Schimbări, pag. 67), în limitele absolute ale modelului din Shakespeare, dar are puterea și echilibrul unei romantice împotriviri la clișeele devastatoare ale geloziei: *Hai, vino să dansăm ca-n vechiul vis / ... / în care veșnic eu te vedeam sfioasă / ca o înfloreșcă alb-roză din cais / iluminând târziu ferestrele de-acasă* (Ibidem), într-o elegantă alternativă a îndepărtării de periferia trivială a răzbunării: *Acum e timpul să pleci cu pași ușori / tot sublimă și necunoscută-n rădăcini / iar eu voi crede că rătăcesc în albi nori / ca să-mi revendic azi tăcutele iubiri* (Ibidem).

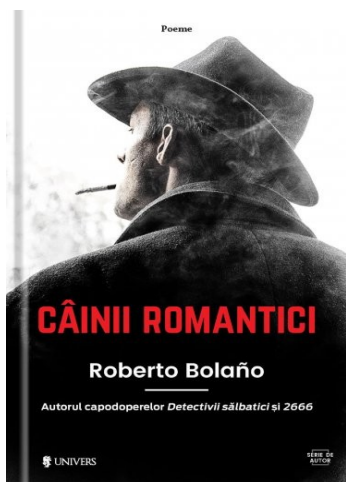
Alteori, sentimentul iubirii este devastator în condițiile unui non-dialog idilic: *Dar cine știe / dacă fata aceea / cu șapte pistrui / mai plânge / cu capul pe lună?* (Plecări, pag. 73), iar motivația abandonului pare mai mult orgolioasă decât dureroasă: *Prea frig îmi era / când voiam să te strig / fată frumoasă, / și-atât de nebună* (Ibidem), în ritmul spectaculos și într-o cadență somptuoasă din celebra operă de Giuseppe Verdi.

Poetul Coriolan Păunescu rămâne un nestatornic incorigibil, afectat perpetuu de motivații incompatibile cu starea sa sufletească, mereu în alertă și-n disconfort sufletesc: *Pe cer s-aud plecările unui / gureș stol de cocoare / ... / Ne pregătim să trecem hotarele / acestor vremi / în care, / de prea multă sfântă durere / .. / ne moare Soarele / încremenit în artere* (Undeva, pag. 83), ca-ntr-o nostalgie fără obiect, exagerând efectele prin patetism, după îndelungi tatonări și crispări, după toate *agresiunile*, pozitive sau negative, blânde sau agresive, feerice sau sumbre: *Șarpele nesfârșit de lung / a trecut sinistru fluierând / ... / prin inima mea ca un rug / ori cât o pustie de palmă / ... / sau o pajiște sfârțecată / de glonțul înfrigorat al durerii / viu detonat dintr-o armă* (Drumul, pag. 85), dar și-a găsit singur și orgolios scuzele elegante: *Așa cum eram eu, inocent, leneveam sacadat și absurd / în necuprinsa frunte a tăcerii / ... / Și, copil fără minte, / liber săream din piatră în piatră* (Ibidem), și ca să găsească cea mai tranșantă, cinstită și înțeleaptă explicație: *Mi-e tare dor / de sufletul meu de copil / pribegind printre stele* (Trece-mă, pag. 87).

Eterna mirare, un volum de versuri bilingv, româno-rus, procesat liric într-un amalgam sentimental, de sorginte românească, direcționat printr-o sugestie admirativă spre marea literatură rusă a doi mari scriitori, Lev Tolstoi și Serghei Esenin.

sfârșit

Maestru?

A aterizat în vizuina mea un volum al unui autor foarte prizat în America de Sud și care a avut cronici încântătoare prin țările de la care luăm lumină literară.

Mă așteptam de la un maestru al contextului, imaginii și vorbelor să pună toată această măiestrie în poezie. Dar nu. Avem o curgere nestăvilită de vorbe care nu spun nimic. Același textualism bolnav, cu ample descrieri și imagini aiuritoare. Fără idei, fără poezie...

Ce o fi văzut critica în acest volum nu știu...

Roberto Bolano, *Câinii Romantici*, ed. Univers, București, 2017

Pe creste

*Mi-e scârbă de unele TV ce au programe proaste puierile,
Pline de reclame, urâte și cabroase, multe cu femei goale,
Unde hoți, nemernici sau mafioți, spun nerozii imbecile,
Unii în loc de TV, ar trebui duși la Socola sau alte spitale.*

Îmi plac oamenii cu opinii. Păi, dacă nu îți place programul la TV, să facem o poezie să spunem că este prost! Nu sunt interesante reclamele? La Socola cu ei! Noi,ăștia, fără acest fel de fior poetic militantist, am fi folosit o telecomandă! Vă recomand pentru această carte să schimbați canalul, pfiu... să schimbați volumul! Boala se ia după 250 de pagini...

Ioan Țntorsură-Moldoveanu. *Pe creste de valuri*, București, ed. Livpress, 2006

Dungi și mai ales pete

*Plin de dungi și plin de pete/ A ajuns întreg pământul,/ În imagini,
parcă bete,/ Ninge, plouă, bate vântul.../ Și când petele solare/
Ne perturbă magnetismul/ Doar o pată de culoare/ Ne-ntreține
optimismul...*

Acesta este cel de al 13-lea volum al autoarei. După versurile mobilizatoare și profund adevărte nu pot spune decât *Doame ajută!*...

Doina Vodă, *Dungi și pete*, ed. Amurg sentimental, București, 2012

Alexandru HALUPA

Elegie de iarnă

Motto:

*Cine se va apleca să bea apă din urma aceasta
pe care pasul tău a lăsat-o în inima mea.*

Traian T. Coșovei

Un ger fără margini
Îmi va sufoca inima
Prea puțin înțeleasă.
Alungat de peste tot
Nu cânt la nicio masă.

Mi se aruncă resturi de dor
De speranță, de iubire.
Dorm prin șanțurile
De pe lângă Rai.
Dau de băut florilor
Lacrima mea subțire.

Tu iubito, în brațele cărui luceafăr
Îți petreci singurătatea?
Ce mai face părul tău negru
Răsfirat prin constelații...
Un ger fără margini
Îl închid în mine
Să nu mai poată
Ajunge și la alții!

Ceasul dospit

Și mă frământ de-o singurătate aparte
În care este posibil și să mori.
Mă frământ de lunga mea viață
Sălbătică de erori.

Mă frământ de auzirea numelui meu
Strigat la o judecată colosală.
Mă frământ de apa limpede a verbului
Și care nu mă spală.

Mă frământ de soldatul naiv, înghețând
Ce-și încălzește familia cu o scrisoare.
În ceasul dospit al jurământului
fără de scăpare.

Mă frământ de prietenie și muzici ciudate
de poezia cu crângul jefuit.
Mă frământ de uitarea foarte firească
A tot ce am iubit!

Întrezăriri

Singurătatea nu refuză pe nimeni.
Nu aduce proza ce aduce Poezia!
O țigară pe front valorează cât toate scrisorile iubitei.
Stă moartea în noi ca rugăciunea în sfinți.

Lângă o femeie frumoasă te îmbeți, lângă o sticlă cu vin te tulburi.
În miezul cald al pâinii se-aud rugăciunile mamei.
Mi-a șoptit Nero că-i arde de un incendiu!

Pereții nu susțin icoane!
Icoanele susțin pereții!

Monarhul republicii – Charles de Gaulle

Mihai VINTILĂ

Farmecul literar nu a lipsit din viața celui care a modelat Franța după război – Charles de Gaulle. A scris cărți care au avut succes și putem spune că a gustat din gloria literară.

Însă aceasta este de fapt doar o mică latură a complexei personalități a generalului. Volumul Charles de Gaulle – Monarhul cele de a V-a Republici semnat de George Apostoiu, cunoscut diplomat și publicist, nu se ocupă de gloria sa literară ci tocmai de construcțiile politice pe care de Gaulle le-a făcut, de ideile și direcțiile sale.

După război Franța s-a identificat practic cu personalitatea generalului. El a modelat republica prin reforma constituțională creând bazele sistemului prezidențial aflat și astăzi în funcțiune. Ideile sale de măreție a statului, de centralizare, de asumare de popor a unui conducător mesianic sunt cele care l-au condus în luptele politice.

Volumul începe cu o explicație legată tocmai de acest monarhism republican pe care Franța l-a dezvoltat. În fond, putem afirma, că generalul de Gaulle nu a făcut decât să ducă cea de-a IV-a republică încet, încet, spre conducerea de tip monarhic. Nu este primul ci al treilea conducător al francezilor care face acest lucru. Primul a fost Napoleon Bonaparte care cu împuternicirea republicii a devenit împărat dezvoltând curentul bonapartist, reluat apoi prin aceeași procedură parlamentară de nepotul său Napoleon al III-lea și postbelic de general. Ce diferă este însă spiritul însuși al conducătorului. În timp ce Napoleon vedea în absolutismul monarhic consolidarea țării Charles de Gaulle vedea în puterea prezidențială modalitatea perfectă de conducere. Un președinte aflat în legătură directă cu poporul, răspunzător doar în fața lui și având puteri constituționale depline pentru a putea pune în practică dorințele poporului reprezentat prin funcția sa.

În capitolele următoare sunt prezentate ocuparea Franței și infernul nazist pentru ca apoi, firesc, autorul să acorde o importanță majoră apelului de la radio B.B.C. prin care de Gaulle anunță continuarea războiului împotriva Germaniei alături de imperiul britanic și de aliați.

Urmărim succint zbaterele în vederea formării unui front unit al francezilor, realizarea acestuia și apoi direct debarcarea corpului francez în Franța. Victoria politicii generalului de Gaulle este marcată de defilarea în fruntea formațiunilor franceze pe bulevardele Parisului. Apoi o grupare militară franceză va participa direct la războiul din Reich dând ocazia politicianului de Gaulle să se afirme iar patriotismului și naționalismului francez să se manifeste.

Partea cea mai consistentă a volumului este dedicată, cum putea fi altfel, mandatelor prezidențiale, politicilor pe care generalul le-a dus. Prima focalizare este pe Algeria și lupta pentru independență de acolo. Inițial de Gaulle a fost contra, militând pentru o autonomie ridicată dar, încet, încet și-a schimbat opinia sprijinind independența coloniei față de Franța. Ieșirea din războiul de independență algerian s-a făcut prin negocieri dar asumarea de general și de Franța a decolonizării nu a fost politica tuturor francezilor. De aici numărul ridicat de atentate la viața președintelui, care sunt amintite de autor cu multe detalii și subtilități.

Nu sunt uitate nici relațiile cu NATO și nici gaullismul ca politică franceză. Bună reproducerea butatei generalului referitoare la faptul că el nu este gaullist.

continuare în pagina 20

Pozițiile diplomatice pe care de Gaulle le-a avut sunt explicate foarte competent dată fiind formația de diplomat a autorului. Sunt detaliate subtilități locale și istorice, uneori glume sau întâmplări care fac cititul ușor și savuros. Parcă citim o poveste despre zilele noastre, recunoaștem personajele, știm ceva despre ele dar, totuși, continuă să ne surprindă.

Nu este uitată nici celebra vizită a generalului de Gaulle în România și întâlnirile acestuia cu oficialii români. Aici apar detalii pe care sunt sigur că autorul le-a aflat direct de la protagoniști, din ministerul de externe. După asemenea vizite rămân impresii puternice pe care, iată, că a reușit să le colecteze și să le dea o întrebuintare utilă în contextul volumului.

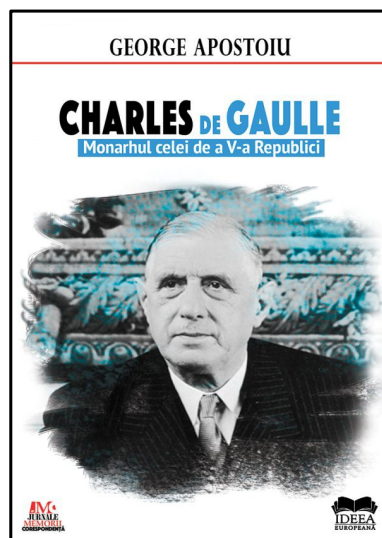
Interesant mi s-a părut capitolul intitulat *Omul care a locuit în propria statuie*. El surprinde prin câteva tușe bine date drumul politic al generalului, punctele de tensiune și măsurile luate. Capitolul are doar scopul de a contura fлерul politic care a călăuzit cariera politică a lui de Gaulle.

Moștenirea unui astfel de om nu poate fi redusă. Să renunți la putere de două ori, să reușești să transformi o înfrângere militară în cel de al II-lea război mondial într-o victorie politică arată nu numai calități deosebite ci ceea ce lumea numește ca fiind destin.

În ultimii ani s-au publicat mai multe volume despre de Gaulle. Am citit și eu câteva. Este adevărat că aproape toate sunt traduceri din franceză sau engleză, ori din germană. Această carte este o contribuție românească. Aduce mult material francez, multe informații inedite dar și lasă pe afară o serie de probleme.

Aș menționa aici eșecul inițial al lui de Gaulle de a câștiga de partea sa armata franceză din colonii sau eșecul debarcării în Africa. Aceste lucruri sunt amintite în treacăt iar eu cred că aici autorul ar fi trebuit să mai insiste.

Măreția unui conducător vine din puterea lui de a învinge după înfrângeri iar de Gaulle a avut această măreție.

Un alt lucru pe care nu l-am înțeles este legat de reproducerea în franceză a unor pasaje. Pricep că apelul către francezi este foarte important și cred că ar fi trebuit fi singurul publicat ca atare, în original, și apoi în traducere dar, autorul, nu s-a limitat doar la acesta. Nu am văzut un criteriu pentru care a făcut asta cu unele documente iar cu altele nu. Pentru necunoscătorii limbii franceze acest lucru va fi puțin obositor la citit.

Putem concluziona că volumul *Charles de Gaulle – Monarhul cele de a V-a Republici* scris de George Apostoiu este o contribuție remarcabilă, românească de această dată, la cunoașterea și înțelegerea fenomenului politic care a fost Charles de Gaulle mai ales că la un moment dat, acesta a influențat pozitiv propria noastră existență.

Felicit autorul pentru munca depusă, pentru că a reușit foarte bine să navigheze prin noianul de informații politice, istorice și economice și pentru că nu s-a pierdut niciun moment. Este remarcabil să constați faptul că un volum este atât de bine documentat. Îl recomand cu multă căldură și îl consider un instrument util pentru cei pasionați de istorie sau diplomație.

George Apostoiu, *Charles de Gaulle – Monarhul cele de a V-a Republici*, București, editura *Ideea Europeană*, 2020, 256 pagini.

Epigramaști brăileni

Compozitorul

Muza (că n-a mai compus)
De pe lângă el s-a dus...
Are-o piesa, da'i mai veche.
S-a culcat pe o ureche?!

Odorul mamei

Îl cunosti din zece,
Chiar din sute, mii
Nimeni nu-l întrece
În obrazniciei!

Paznicul si echipamentul

Vine la serviciu, e în formă,
Arma din dotare nu-i lipsește,
Are epoleti la uniformă,
Cască...un minut și ațipește.

Parvenire

Plecat, mereu, din zare-n zare,
Constat, la bunul meu amic,
Că proprietatea-i tot mai mare
Iar caracterul tot mai mic.

Pescărească

Ne povesteste *ce-a pățit*,
Pe când era la pescuit:
Mărimea peștelui o saltă.
De ce n-o fi lasând-o baltă?!

Hotul si politia

Cu un comportament febril,
El motivează, pueril,
Și-si dă identitatea nulă.
Că e cu musca pe caculă?!

Dragoste rustica

Crângul îi chema, odată
Și-si trăiau iubirile.
Azi, pădurea-i defrișată...
Le-au tăiat cărările!

Umoriștii la munte

Mă duce la pădure,
Culegem fragi și mure!
Îmi pun pe mine tanga
Și plec, cu dânsul, creanga!!

Stela Șerbu Răducan

Omul de zapadă

Oala-n creștet, îi vom pune,
Năstureii din cărbune.
A ieșit așa drăguț!
Morcovul nu-i cam micuț..?

De sărbători

Când nevasta l-a-ntrebat:
- Cine e, la noi, în pat?!
El sări, ca un nebun:
- Mi-a adus-o Moș Crăciun!!

Colindul hoților

Cât omăt s-a așezat!
Asta-i iarna cea geroasă.
Am pornit la colindat,
Când boierii nu-s acasă.

Izolare

Ca toată lumea, țin la sănătate,
Că este cea mai bună, dintre toate
O spun, fățiș, doar nu sunt vreo discretă:
Îmi trebuie, urgent, o izoletă!

Să stau în ea și la bucătărie,
Când pregătesc vreo supă sau iahnie
Etanșă-o vreau, precum o casoletă,
C-așa-i corect să fie-o izoletă!

Să fie fină-așa precum o foaie...
Să o desfac, ușor, când merg la baie
Dar nici să o agăț, pe la chiuvetă.
În cadă, să m-arunc, din izoletă!

Șoptește partenerul cel vânjos,
C-ar vrea să-mi dea, în dar, ceva frumos,
În care să mă simt ca o vedetă.
- Iubite, fă-mi cadou o izoletă!!

Iar dacă de tandreturi mi-o fi dor,
O să mă-ndrept, încet, spre dormitor,
C-un EL m-oi tăvăli pe o carpetă...
O să mă protejiez prin izoletă!!

Bogdan BOERU

Toamnă cu stări vrăjmașe

Fumul se-ascunde în ceață,
O frunză se-mbie în vânt
Și simt cum mă trage o ață
Umbra-mi s-o-ngrop în pământ,
Dar nu voi ca Moartea să vină,
Ci vesel prohodul să-mi cânt;
Miros de tămâie-n lumină
Miroase-a cenușă în vânt.

De taină, o șoaptă de strugur
Cu umbra surpată-n pământ
Mă-ndeamnă privirea să-mi turbur
Și gândul pieirii las frânt:
Invit-o pe Hâtră la cină
Și-un vin tu închină c-un sfânt!
Miros de tămâie-n lumină
Miroase-a cenușă-n pământ.

Veșted m-ascund în surpare
Și-aș vrea să mă las dus de vânt,
Dar toamnele-s vieții altare
Și mâine-o să uit că azi sînt;
Din tâmplă să-mi dea rădăcină
Și-adânc să se-nfigă-n pământ:
Miros de tămâie-n lumină
Miroase-a cenușă în vânt.

...Spre Lumină!

Doi scarabei rostogoleau
Un ghemotoc de bălegar
Pe spinarea unei clipe.
...Și ea fusese mereu acolo,
Cu solzii ei strălucitori,
Asemenea platoșei lor,
Statică, irepetabilă, smulsă,
Existând numai ca să fie drum
Ghemotocului de bălegar,
Când aveau să-l rostogolească
Acei doi scarabei cumpătați,
Prin colbul netocmirii,
Tocmai până în acolada
Orizontului.

...Și a fost Soare!

Marină

Să mergem, dar!
Cu pasul într-o doară
Să ne lăsăm cuprinși
De valul smaragdin!

Nisipul de sub tălpi
Să se preschimbe-n file
Și noi să-i fim penițe
Iar marea călimară.
Cu sarea ei cea verde
Pe mal să iscălim!

Pentru o clipă doar!
Măcar de-o respiraare...
Măcar că efemerul
Să credem că-l mințim.

Să decupăm cu ochii
Un verde val de mare,
Pasul cel scris în urmă
Cu el să-l învelim,
Iar clipa să atârne,
Pierdută-ntr-o uitare
Vecină cu eternul
Orizont marin.

Dar printre vorbe curge
Nisip ca dintr-o rană,
Lăsând silabe frânte
Să zboare în adânc.
Sunt stoluri de catarge
Învinse de furtună;
Sunt valuri de cleștar,
Ce umplu călimara
Vărsată peste malul
De semne primitiv,
Ștergându-l.

De la capăt!
(A mai trecut o viață...)
Să mergem, dar!
Cu pasul într-o doară
Să ne lăsăm cuprinși
De valul smaragdin!

Un jurnal cât o lecție de viață

Carina Anca IENĂȘEL

Alexandru Vlahuță, autorul unui *atlas geografic comentat, traversat de o caldă iubire de țară* (Dumitru Micu), a afirmat că *într-o țară așa de frumoasă, cu un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, iubirea de patrie este o adevărată religie, românii putând să își ridice fruntea, ca strămoșii de odinioară, și să spună cu mândrie: SUNT ROMÂN!*

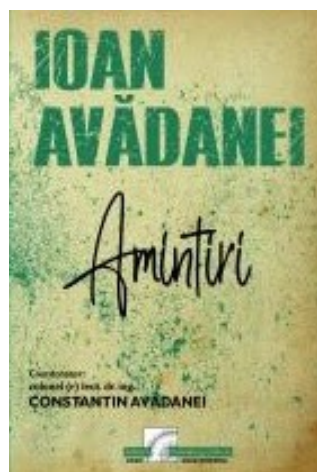
Pornind de la această idee și subscriind perspectivei lui Vlahuță de a privi în trecutul și în viitorul unei țări și al unui popor, nu putem trece cu vederea momentele în care societatea românească, prin intermediul unor oameni de aleasă ținută morală, conștienți de importanța *predării ștafetei* celor mai tineri, responsabili de țara în care s-au născut, de parcă nu ar fi altceva decât o familie extinsă, ne prezintă câte un semn de aducere aminte, întrupat în carte...

În acest fel poate fi considerată a treia carte, publicată, în acest an, la Editura Gutenberg Univers Arad, pe coperta căreia apare numele colonelului (r.) lect. dr. ing. Constantin Avădanei, de data aceasta în calitate de coordonator, *Ioan Avădanei. Amintiri*.

Volumul a apărut în condiții grafice deosebite, editor fiind Florica R. Cândea, redactori – Ioana Nistor și Gabriela Adina Marco, prelucrare fotografii – Mircea Octavian Boran, DTP și concepție copertă – Ecaterina Mehes, prefața fiind semnată de dr. Gabriel Tiberiu Rustoiu.

Scopul publicării acestui jurnal este clar prezentat încă din nota coordonatorului: *redarea memoriei trecutului și a reactualizării în conștiința prezentului, prin prisma autenticității subiective, a jurnalului inedit semnat de tatăl meu, Ioan Avădanei*.

Volumul este structurat în mai multe părți, sub forma unor piese de puzzle, datele păstrate cu grijă în jurnalul tatălui fiind completate cu lămuriri suplimentare, cu rol de a facilita înțelegerea la un nivel cât mai profund a mesajului de către cititorul secolului în care trăim, un secol al supervitezei și al cuvintelor cheie.

Astfel, după *Prefață* (Gabriel Tiberiu Rustoiu), urmează, firesc, *Cuvânt către tatăl meu* (Constantin Avădanei), apoi jurnalul propriu-zis - *Amintiri* (Ioan Avădanei), concluziile reprezentând, de fapt, aspecte propuse spre meditație: *Moștenirea lui Eminescu, Creangă și Enescu* (Gabriela Adina Marco), *Cuvântul scris de la străbuni* (Ioana Nistor), *Cuvânt urmașilor, cititorii... sau cum am sărutat un manuscris* (Florica R. Cândea), *Urmașilor mei... Trecut-au anii...* (Constantin Avădanei).

Cartea cuprinde 150 de pagini de suflet curat, deoarece Constantin Avădanei aduce cu mândrie în viața lui și pe cea a înaintașilor săi, a tatălui său mai ales, astfel *o parte din viața străbunilor, un dor din plaiurile natale ale Bucovinei strămoșești* fiind împărtășite cu noi, cititorii. Ca să înțelegem pe deplin importanța rădăcinilor, fără de care nu e posibil să ne întindem brațele ca niște crengi spre nesfârșitul senin al lui Dumnezeu, ni se prezintă arborele genealogic al familiei Avădanei, fiindcă a ne cunoaște înaintașii e atât un privilegiu, cât și o datorie.

Concluzionând, *Ioan Avădanei. Amintiri* reprezintă un nod de aducere aminte, un jurnal prețios al unui om care a trecut prin greutăți înfinit mai mari decât o pandemie de genul căreia are parte omenirea în acest an, un jurnal cât o lecție de viață, o lecție trăită cu demnitate și curaj.

Pe gheața subțire

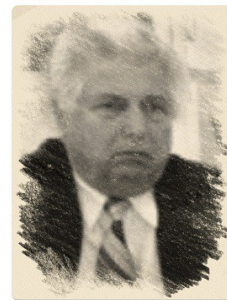
Din câte avem cunoștință, în ultima perioadă nu prea s-au scris cărți de spionaj. Este adevărat, în același timp că tema în discuție, ca ramură a literaturii de aventuri a ocupat spații largi, spații tipografice în trecutul nu tocmai îndepărtat. Ca o reflectare vizuală, cinematografia a făcut bani frumoși cu seriale despre celebrul agent secret 007, supranumit James Bond.

În ce ne privește, am apreciat genul, citind biografii (uneori romanțate) despre Mata-Hari, ori Richard Sorge, spre exemplu. Soarta unor spioni celebri este, de multe ori, învăluită în mister... adevărul trebuie căutat, cu discernământ printre fabulațiile și legendele ce însoțesc munca, activitatea serviciilor secrete de informații.

Cu reală curiozitate am primit și citit cartea de spionaj *Între două femei*, apărută la editura Lucas în anul 2020, sub semnătura cunoscutului publicist brăilean Ghinea Mitrea.

Această carte descrie activitatea serviciilor secrete române într-o zonă fierbinte a planetei - Orientul Mijlociu. În adevăr, la confluența culturilor europene cu cele euro-asiatice ori musulmane, sferile de influență economică, socială, și, cu osebire rezervele bogățiilor energetice ale solului cointeresează state numeroase, făcând cu atât mai dificilă munca de culegere de informații. Autorul cărții nu-și extinde comentariile spre aspecte politice de conjunctură, ori să analizeze contextul socio-economic al zonei în care își plasează eroul. Pe scurt, Ghinea Mitrea își urmărește agentul de informații în Republica Turcia (Turkiye Cumhuriyeti) începând cu instalarea sa la Istanbul, realizarea unei acoperiri cât mai credibile, dezvoltarea și extinderea pe plan economic, infiltrarea în cercurile de influență locală, accesul în partidul de guvernământ și promovarea în structura puterii centrale până la calitatea de subsecretar de stat.

Autorul îmbină fericit aspectele din viața personală a eroului – plină de răsturnări spectaculoase de situații – cu activitatea profesională de culegere de informații. Nu aduce în atenție modalitatea modernă de transmitere a rapoartelor la *Centrală* pe calea internetului. Se cunosc, din istoria spionajului: transmisiile cifrate radiofonic, microfotografia amplasată sub timbrul poștal, folosirea cernelurilor simplice, alte diferite modalități de criptare a mesajelor. Autorul nu insistă asupra tehnicilor de transmitere a informațiilor... urmărește, în schimb, latura umană, slăbiciunile de caracter. De altminteri, eroul povestirii nu este prezentat ca mânuitor abil

Jenică CHIRIAC

de arme letale, nu rezultă că ar poseda măcar un amărât de revolver, cu atât mai puțin ca stăpânitor de arte marțiale, dând de pământ câte o duzină de adversari odată. Pe de altă parte, deși recunoscut cu un coeficient de inteligență peste medie, nu este pus în situația de a se confrunța cu agenți ai contraspionajului turcesc într-un *joc de șah* al calambururilor și al disimulărilor perfect concepute.

De fapt, obiectivul principal al spionului român nu este țara turcească privind potențialul său economic, de comerț ori militar. Turcia, țară eurasiatică se află geografic în proximitatea unor teritorii arabe în care colcăie grupări paramilitare de teroriști. Misiunea serviciilor de informații este îndreptată către aceste plăgi ale contemporaneității. Este și locul în care eroul cărții își îndreaptă întreaga atenție și, de unde apar pericole pentru integritatea sa fizică.

Ațiunea cărții, cu câteva sincope, decurge lin în deplină clandestinitate. Se scot în evidență calitățile agentului: stăpânirea de sine, flexibilitatea, adaptarea precoce la situații noi, capacități bune de comunicare interumană, gândirea divergentă. Dincolo de calități evidente, agentul de informații este om și se lasă stăpânit de o trăsătură temperamentală periculoasă, dragostea de femei. De aici vine și titlul cărții.

Oricum, viața de spion este o aventură, se poate compara cu mersul pe o gheață subțire, care necesită o atenție perpetuă, o concentrare de simțuri, alegerea cu discernământ a oportunităților, a căilor celor mai potrivite care să-l ducă victorios la malul salvator și la succesul demersurilor sale. Din destule motive, cartea domnului Ghinea Mitrea este o lectură agreabilă, fără suspansuri căutate, fără comentarii fals-psihologice ori filosofice, cu dialog permanent și antrenant, cu structură epică ascendentă, bine echilibrată.

(Domnului Ghinea Mitrea, autorul cărții de spionaj *Între două femei*): Un spion în țara turcă/ E isteț și se descurcă./Face... *treabă* cu temei/ *Între două* (-trei) *femei*.

Drumul fără de sfârșit al inspirației (eseu profan)

Vasile MANDRIC

Oare cum am putea defini poetul printre muritorii de rând, ținând cont de ceea ce îi diferențiază de semenii lui, adică inspirația poetică. Ce poate fi, revelație, stare de euforie, beție nealcoolică vecină cu nebunia, evadare din *eu* până la pierderea de sine, sau este totuși un produs inconștient, prin care natura se cunoaște pe ea însăși, un mod de a pipăi Universul până în străfundurile lui cu gândul?

Uite că inventăm ceva. Gândului i-am și pus degete lungi în stare să scormonească tot Universul, acolo unde nici ochii și nici alte instrumente nu au acces. Ca să putem percepe materialitatea lumii, noi, oamenii, am ales și am definit prin abstract contrariile; înalt-străfund, căldură-frig, lumină-întuneric, viață-moarte, bine-rău etc. Și iată, evadările noastre în limita acestor dimensiuni provocate de anumite stări sufletești le putem numi convențional inspirații ce capătă totdeauna un sens, o direcție spre aceste puncte cardinale ale existenței, ale Universului, ale absolutului.

Să luăm inspirația imediată, existențială ca prima noastră clasificare, cu toate că nu vom insista asupra ei, deoarece riscăm să investigăm lucruri comune cu mulți dintre marii noștri muritori. Căile sunt foarte bătătorite, deoarece lumea inconjurătoare, nu ne mai poate păstra taina miracolului, eșuând în evidențierea banalului, a improvizației și ancorării în realitate. Datorită acestui fapt, mânuitorii de condei, întorc cuvintele pe față și pe dos în speranța unei descoperiri senzaționale. Mulți dintre aceștia, folosesc rețete mefistofelice, crezând că aceasta este menirea omului nou.

Spațiul existențial al ancorărilor în lumea în care trăim, a devenit îngust de prea multă viață, întunecos de prea multe culori, surd de prea multe vorbe, sălbatec de prea multe sentimente, pustiu de prea mulți oameni în afara ta. Așa că, omul a început să se cârpească prin interior cu iluzii, să-și facă gogoasă ca viermele de mătase, să-și pună pe el, carapace peste carapace, zăvoare peste zăvoare, devenind din ce în ce mai mic până la dispariție. Dar pe drumul acesta se poate merge și invers. Și iată cum.

Să aruncăm o privire fugară asupra evoluției poeziei în timp. Antichitatea oferea o poezie mai mult mitologică, în care zeii operau după voie asupra destinului ei. Evul Mediu, renașterea și prin ea romantismul a adus OMUL, în centrul existenței spirituale. Privirile, căutările sensului existenței s-au întors toate centripet în OM, continuându-se și astăzi prin acel romantism târziu care a mai supravețuit încă. Dar poetul nu a fost numai purtătorul unui ideal nobil, un apostol al celor mai înaintate idei al tuturor timpurilor, un Icar, un Sisif, un Prometeu (toate la un loc), ci și un vizionar ce a îndrăznit să treacă dincolo de lucrurile imediate, apoi dincolo de cele permise de natura lucrurilor.

Nu este oare acesta secretul ascensiunii omului? Nu un proces de cunoaștere a existat întâi, ci un preproces, o meditație, o întrebare, un gând hoinar dar cu rost, care s-a izbit de granițele necunoscutului și terurării. Astfel s-a născut timpul nostru modern al descătușărilor, al revoluțiilor și a suprimării inchiziției gândului, iar timpul care va veni, va fi un timp al energiilor cosmice, al setei de nemărginit, sete dictată de instinct, deoarece existența omului în spațiu și timp va depinde numai de descoperirea și înblânzirea forțelor cosmice ...

Lună, Soare, Stele, constelații, planete, anotimpuri, asfințituri, răsărituri, Universul nesfârșit, iată drumul care ne-a adus la poezia cosmogonică. Pentru aceasta plecăm, lăsând lumea inconjurătoare, Sodomă, tot mai poluată moral, tot mai săracă, fără să ne uităm în urmă, cu o teamă de a nu ne întoarce și alta de necunoscut. Așa pătrundem pe tărâmul de DINCOLO DE NOI, care nu poate fi decât, revelația aceluiași *eu*, în alte condiții. DINCOLO DE NOI este un spațiu al MARELUI GÂND. Cei aleși vin aici numai chemați de muze, la ore nefixate și neștiute de nimeni și pe care oamenii, de când îi lumea i-au numit poeți.

Dar sunt poeți între poeți. Unii mărginiți, ancorați în realitatea imediată, hibernând într-un univers turtit și limitat, alții dimpotrivă, dezmațându-se, umplu un spațiu colosal și înghit milenii. Oamenii, unii de invidie, alții din respect, le-au zis genii.

continuare în pagina 26

Lucrul acesta mă face să amintesc de spațiile dezbătute sau cucerite de noi până acum. Cel existențial al lucrurilor comune și imediate și spațiul de Dincolo de Noi, al inspirațiilor înalte, ale abstractului, al dorințelor, al neîmplinirilor, al muzicii sferelor fără sfârșit.

Dar oare inspirația se oprește aici în sfera superioară a lucrurilor nepipăibile, dar intuite și existente de *Dincolo* sau și *Dincoace* în spațiul întrospectiv al oniricului?

Iată o sferă imensă cât Universul, cu care poetul, acest fachir se joacă, o înmagazinează într-un neutron din memorie sau hoinărește ca un Icar prin ea cu gândul. Uite că am ajuns unde trebuie. Gândul are o mișcare browniană continuă și nu poate fi închis în limitele acestei sfere, nu poate fi controlat de ea, evadând uneori în INEFABIL. Prin breșa aceasta, unii dintre noi, reușim să ne strecurăm și rămânem îngroziți de-atâta necunoscut, făcându-ne să ne ținem cu mâinile și cu dinții de bătrâna noastră planetă.

Rari sunt acei ce îndrăznesc așa aventură. Acolo și numai acolo, cine poate ajunge, pune semn de egalitate între zero și Infinit, între OM și Univers. Este cel mai sublim și cel mai periculos lucru al acestei înțelegeri supreme a materiei. Omul devenind făptură cosmică, rupe limitele existenței, dezmarginându-se de necuprins.

Cu Universul Oniric a cucerit nedefinitul, dându-și seama că eternitatea lumii este suprema Dumnezeire, iar Omul, parte integrată a ei, supremei evoluție. Am spus mai sus *periculos*, deoarece există riscul rătăcirii. A trece dincolo de Spațiul Inefabil, ar însemna să explorăm un spațiu al Marelui Absent, din care puterile noastre nu ne mai pot întoarce și de unde, totul iară se repetă fără noi, un spațiu al pierderii de sine, al rătăcirii veșnice, nu vecin cu nebunia, ci chiar ea însăși.

Am încercat să prezint aici, spațiul spiritual al omului, profunzimea și înălțimea lui, înțelegând prin noțiunea de spațiu, toate dimensiunile, lucru la care din înaintașii noștri, Lucian BLAGA s-a gândit la cel mioritic, ca particularitate specific românească.

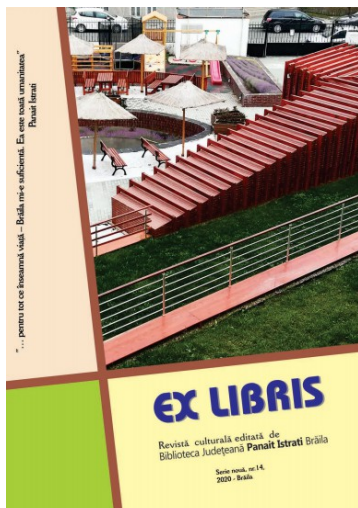

Zig-zag brăilean

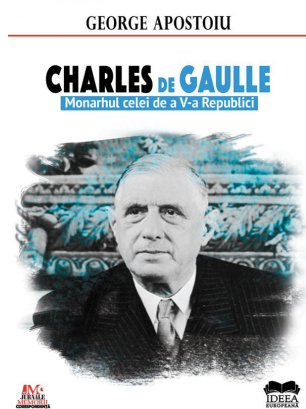
Mihai VINTILĂ

Finalul de an 2020 a adus pe piață noi numere ale unor publicații brăilene. Începem mai întâi cu revista trimestrială a C.A.R.P. Brăila – *Casa Speranței*. În numărul 4(30) despre care facem vorbire puteți citi un amplu material semnat de Ilie Dudulea despre rezultatele organizației iar Aurel Hârjoghe scrie despre noile cabinete medicale funcționale pentru membrii asociați. Nu este uitată ziua națională și se fac apoi prezentări ale unor personalități locale dintre care remarcăm amplu material despre Johnny Răducanu. Literatura nu putea lipsi nici din acest număr. După un articol informativ despre premiile literare obținute de brăileni găsim apoi multe creații ale membrilor. Astfel Mircea Cărbunaru și Nelu Ivan scriu despre *Leul Brăilei*, Ghinea Mitea continuă publicarea fragmentelor din volumul *Copii de mahala*, Angela Burtea și Vergil Matei fac o incursiune în *poveștile Brăilei* alături de Valeria Ursan iar Jenică Chiriac este indignat de modificările arhitectonice recente pe care le-a suferit bulevardul Carol I. Despre *fondul de aur* al bibliotecii ne informează Aurel Furtună. Numărul conține și numeroase creații poetice.

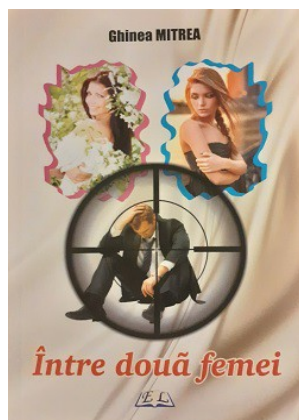
ExLibris nr 14/2020 conține un sumar bogat și interesant. Dragoș Adrian Neagu scrie despre sectoarele culturale și creative în pandemie, Doinița Stanciu despre *Ludoteca virtuală*, Ionela Fedmașu despre *Un parteneriat de succes*. *Filele de istorie locală* sunt dedicate societății *Carpați* prin materialul semnat de Angela Chiriac iar prin cel semnat de Carmen Bordei comunității grecești. Corina Ciuraru aduce detalii despre *Parcul Bibliotecii Județene Panait Istrati* iar despre titlurile noi scrie Roxana Neagu. Și acest număr face cinste Brăilei și arată că cei care se ocupă de publicație pun suflet.

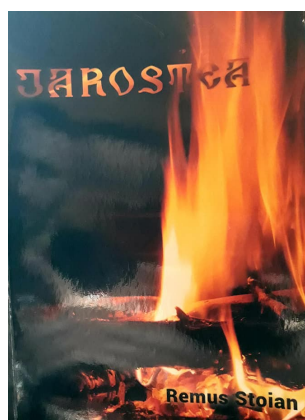
Semnal

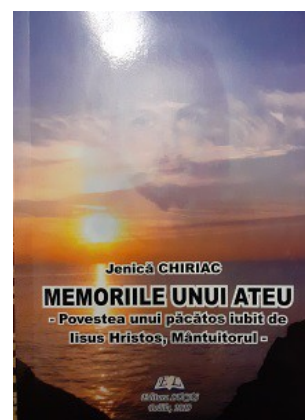
George Apostoiu,
*Charles de Gaulle,
Monarhul celei de
a V-a republici.*
București,
Ed. Id. Europeană, 2020.

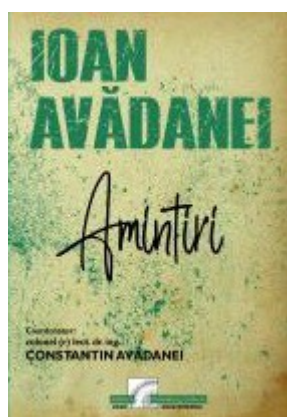
Ghinea Mitrea,
Între două femei.
Brăila,
Ed. Lucas, 2020.

Remus Stoian,
Jarostea
Iași,
Ed. Pim, 2020.

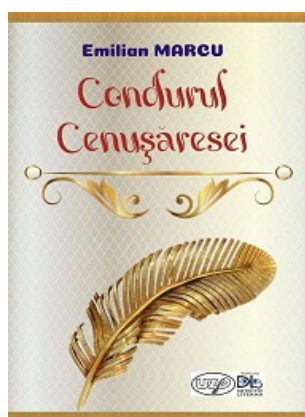
Jenică Chiriac,
Memoriile unui ateu.
Brăila,
Ed. Lucas, 2019.

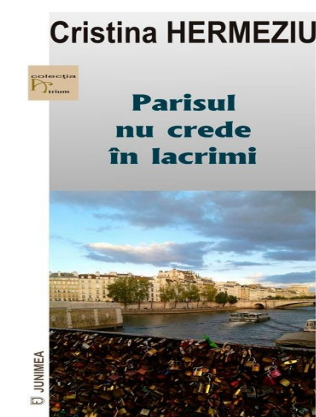
Ioan Avădanei,
Amintiri.
Arad,
Ed. Gutenberg, 2020

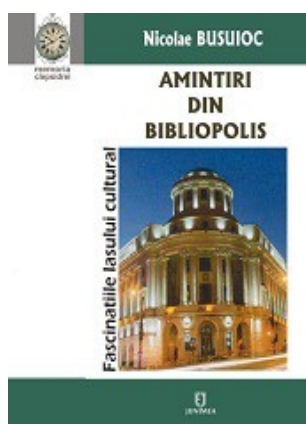
Dan Moldoveanu,
Cuvântul pierdut.
Siliștea-Brăila,
Ed. infoEST, 2020.

Emilian Marcu,
Condurul Cenușăresei
București,
Ed. Detectiv literar, 2020.

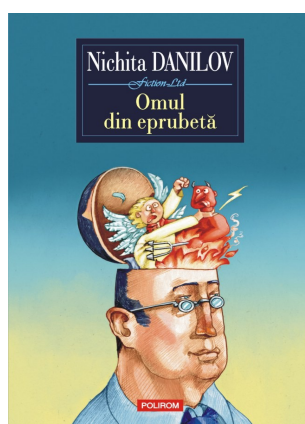
Cristina Hermeziu,
Parisul nu crede în lacrimi.
Iași,
Ed. Junimea, 2020.

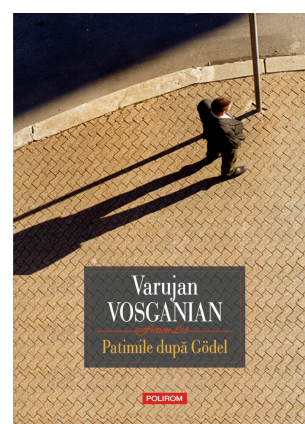
Nicolae Busuioc
Amintiri din Bibliopolis
Iași,
Ed. Junimea, 2020.

*România de la
Comunism
la Postcomunism*
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

Nichita Danilov,
Omul din eprubetă
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

Varujan Vosganian,
Patimile după Gödel
Iași,
Ed. Polirom, 2020.

Brăila în cărți poștale

Cărți poștale
circulate cu
Brăila - Colecția
Nelu Covașă.

(M.V.)

